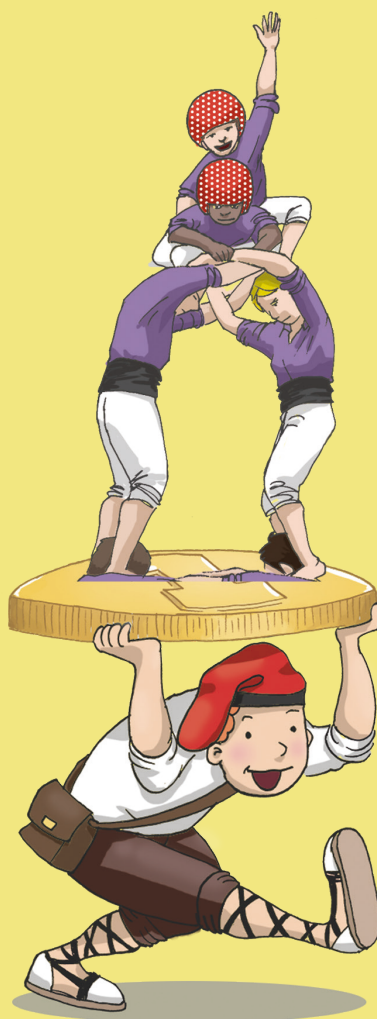

junts

avançat

Comencem a parlar català

Manual

xerrem **junts**

Justificació

Aquest manual ha estat elaborat per dotar de recursos i activitats comunicatives les persones que participen en grups d'iniciació a la conversa en català dins del projecte **junts avançat**.

El projecte **junts avançat** és una activitat de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana) dedicada a organitzar grups de conversa en territoris de parla catalana, destinats a persones que volen començar a parlar català partint d'una comprensió bàsica. Una activitat de voluntariat i gratuïta.

Edició:

CAL - Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana
C. d'Olzinelles, 118
08014 Barcelona
Tel. 93 415 90 02
www.cal.cat
xerrem@cal.cat
junts@cal.cat

Autoria:

Jordi Esteban
Mercè Esteban
Rosa Ruiz
Betlem Vegara

Primera edició: setembre del 2017

junts

avançat

Salutació

Hola, company, companya,

Comences una activitat de grup per parlar en català. Dia a dia aniràs adquirint més seguretat perquè veuràs que pots comentar moltes coses amb qui decideixis fer-ho en català.

Al grup de conversa et convidem a xerrar de la vida quotidiana, dels teus gustos, preferències, costums, aficions, records... Estaràs en contacte amb persones que aportaran coneixements i experiències interessants de la mateixa manera que tu els mostraràs allò que coneixes i has experimentat. Al grup us comunicareu amb franquesa i llibertat, tot respectant la intimitat de cadascú.

El guia o la guia que conduirà les converses et servirà de model a l'hora de parlar i t'ajudarà a dir correctament allò que no t'acabi de sortir. Sigues constant; essent-ho, arribaràs ben aviat a parlar en català sense dificultat.

El material d'aquest manual et servirà de suport. Anota cada dia una paraula o una expressió que t'hagi resultat nova i memoritza-la. Serà, no ho dubtis, una experiència inoblidable.

Salutacions cordials de l'equip que ha preparat aquest material.

1 Hola, bon dia!

—Em dic Samuel
Visc a Cornellà

—Jo em dic Sara
Visc a Sabadell

1. Hola, bon dia!

3. On vaig néixer?

Hi he tornat...

cada any

només un cop

dues o tres vegades

sovint

per Nadal i a l'estiu

4. Per què soc aquí?

Vull començar a parlar català.

Vull parlar català amb els nets.

Vull compartir experiències.

Vull preparar-me per estudiar català.

Vull tenir més seguretat quan parlo català.

Vull...

6. De què ens agrada parlar?

Som irrepetibles i diferents, i per això...

parlem de gustos, preferències, costums, aficions...

Som observadors, i per això...

parlem de paisatges, pobles, llocs, gent, ambients...

Tenim bona memòria, i per això...

parlem de records, històries, pel·lícules, acudits, aventures...

Som experts i sabem viure, i per això...

parlem de bones maneres de fer, receptes, comportaments, perills...

Som intel·ligents, i per això...

parlem de pensaments, opinions, valoracions...

7. Quan ens trobem...

Hola

Adeu

Bon dia

Bona nit

Gràcies

Perdó

8. Comptem fins a deu?

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

9. Quin dels tres?

1 – Qui arriba?

- A. En Joan, que diu “Hola!”
- B. En Jaume, que diu “Fins demà!”
- C. En Jordi, que diu “Passi-ho bé!”

5 – Qui demana perdó?

- A. En Carles, que diu “D’acord!”
- B. La Teresa, que diu “Com estàs?”
- C. La Berta, que diu “Ho sento!”

2 – Qui se’n va?

- A. La Joana, que diu “Com va això?”
- B. La Sara, que diu “Fins demà!”
- C. La Judit, que diu “T’espero”

6 – Qui dona les gràcies?

- A. El Pep, que diu “De res!”
- B. La Carme, que diu “Mercès!”
- C. La Dora, que diu “No vull”

3 – A qui diràs “Bon dia!”?

- A. Al Joan, que esmorza.
- B. A la Teresa, que sopa.
- C. A la Fina, que berena.

7 – Qui pregunta?

- A. La Natàlia, que diu “Com estàs?”
- B. La Montserrat, que diu “Fantàstic!”
- C. En Josep, que diu: “Jo també!”

4 – A qui diràs “Bona nit!”?

- A. A la Lara, que es lleva.
- B. Al Ramon, que dina.
- C. A la Clara, que es posa el pijama.

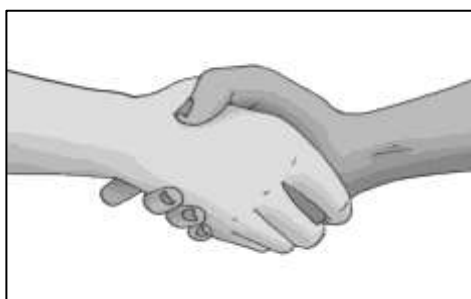
8 – Qui contesta?

- A. En Màrius, que diu “Bravo!”
- B. En Rafel, que diu “No ho sé”
- C. La Mariona, que diu “Quina hora és?”

Comentaris positius: Encertada! / Bona vista! / Correcte! / D’acord! / Entesos! / Exacte! / I tant! / Sí, sí. És clar / Perfecte! / Magnífic! / Molt bé! / Ni més ni menys! / Sí senyor. Sí senyora / Ho has endevinat / Tens raó / Conforme! / Per descomptat / Evidentment.

Comentaris negatius: No / Ah, no! / No l’has encertada / No és això / No és veritat! / Fals! / Apa! Què dius? / Fred! Molt fred! / T’equivoques!

10. Coses d'aquí, coses d'allà

11. Suggerim diàlegs

2 Com estàs?

2. Sensacions

gana

menjar

set

beure

son

dormir

fred

abrigar-me

calor

refrescar-me

3. Sensacions? Solucions!

—Mireu, nois, no sé què em passa / dec tenir algun malestar.

—Si tens fred, abriga't bé. / Si tens gana, menja pa.

Si tens set, beu un got d'aigua, / i si tens calor, també.

I si és son el que ara tens, / a dormir, i fins demà!

4. Alegries i tristeses

És una tarda d'estiu amb tempesta	Aquesta setmana els autobusos fan vaga	És la nit de reis
Comença el mes d'agost	Ha nevat tota la nit	Avui és el meu aniversari
Aquesta tarda no he de fer res	Demà passaré el dia sol/sola a casa	Venen uns amics a sopar

5. Afectacions

Em fa il·lusió...	Em fa pena...	Em fa gràcia...	Em fa ràbia...	Em fa vergonya...
Em fa angúnia...	Em fa por...	Em fa llàstima...	Em fa mandra...	Em fa fàstic...

6. Gent per a tots els gustos...

La gent...

apassionada	té passió i afecció per alguna cosa.	apàtica	no es commou per res.
modesta	no mostra una alta opinió de si mateix.	despistada	fa coses sense gaire atenció
efusiva, fogosa	expressa amb calor els sentiments.	esquerpa, tímida	li costa la conversa amb els altres
ingènua	no dissimula, que és molt franc.	llepaculs	adula aquell amb qui parla.
canallera	li agraden molt les criatures.	remirada	posa molta cura al parlar o actuar.
sol·lícita	li agrada complaure els altres.	ximpleta	fa o diu coses sense gaire sentit.

7. Comptem fins a cent?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

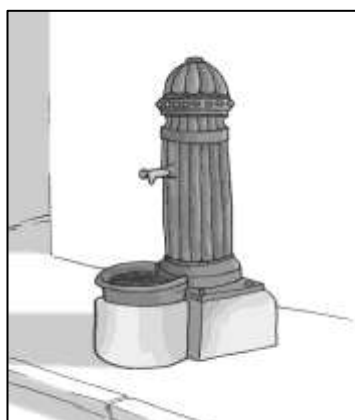
8. En parlem?

- Us fan riure els acudits? Us agrada explicar-ne o preferiu que us n'expliquin? Us agrada comentar aventures a familiars i amics?
- Us agrada assistir a festes? I disfressar-vos? Teniu costum de disfressar-vos per Carnaval?
- Com us diverteu més, escoltant música o ballant?
- Suporteu bé les bromes una mica pesades? Fins a quin límit?
- Com us ho passeu més bé, preparant un regal per a algú que estimeu o pensant en el regal que us farà la persona que us estima?
- Quines coses us fan venir tristesa o pessimisme?
- Hi ha programes d'humor de la televisió o de la ràdio que us agradin especialment?
- Digueu, de cadascuna de les situacions que hi ha a continuació, si us comunica bon humor, si us posa de mal humor o si us resulta indiferent: el bon temps o la pluja; el fred o la calor; viure programat o la improvisació; el soroll intens o el silenci absolut.

9. Quin dels tres?

1 – Qui necessita beure aigua? A. La Pepa, que està estudiant. B. En Quico, que ha fet esport. C. La Nora, que se'n va a dormir.	5 – Qui està content o contenta ? A. En Manel, que ha trobat feina. B. La Carla, que camina sota la pluja. C. En Víctor, que espera l'autobús.
2 – Qui necessita menjar alguna cosa? A. La Rosa, que encara no ha esmorzat B. La Flora, que ja ha sopat. C. En Marc, que fa la migdiada.	6 – Qui està trist o trista? A. La Joana, perquè comença vacances. B. En Quim, perquè se li ha mort el gos. C. La Marta, perquè avui fa vint anys.
3 – Qui necessita abrigar-se? A. En Joan, que corre amb bicicleta. B. La Sandra que se'n va a esquiar. C. La Pepa que se'n va a la platja.	7 – Qui està nerviós o nerviosa? A. La Diana, que esmorza en un bar. B. La Paula, que passeja pel carrer. C. En Santi, que arriba tard a la feina.
4 – Qui necessita refrescar-se? A. En Sergi, que se'n va a esquiar. B. En Pere, que surt del teatre. C. La Dolors, que té molta calor.	8 – Qui està tranquil o tranquil·la? A. En Pau que fa una cursa atlètica. B. La Sònia, que reposa al sofà. C. En Cesc, que ha perdut les claus.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

11. Suggerim diàlegs

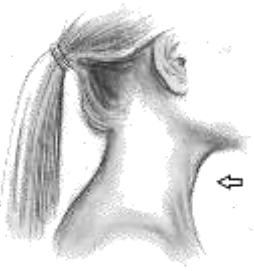

3 Com som?

2. Com som, físicament?

morè / morena	ros / rossa	gras / grassa
prim / prima	alt / alta	baix / baixa
amb els ulls verds	amb els ulls castanys	amb els ulls blaus

3. El nostre cos a pams

 boca	 braç – mà - dits	 cabells	 cama
 coll	 esquena	 mans	 orella
 peu	 pit	 panxa	 ulls

Toqueu-vos el turmell esquerre amb un dit.	Aixequen el genoll dret.
Ajunten els dits de les dues mans.	Poseu les dues mans sobre els malucs.
Arrodoniu els llavis.	Toqueu-vos el nas amb un dit de la mà dreta.
Estireu-vos les orelles.	Aixequen la cama dreta.
Infleu les galtes.	Plegueu-vos de braços.
Poseu les mans sobre les espatlles.	Toqueu-vos la galta dreta amb la mà esquerra.
Poseu les mans al clatell.	Recolzeu els colzes damunt les cuixes.
Acliqueu l'ull esquerre.	Tapeu-vos els ulls amb les mans.

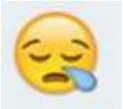
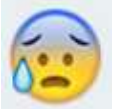
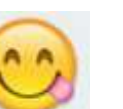
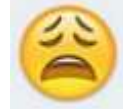
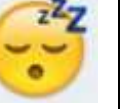
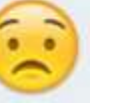
5. Cossos i cossos

cap	tronc	extremitats
cabells: curts, arrissats...	pits: grossos, petits, caiguts...	braços: molsuts, llargs...
ulls: grossos, petits, blaus, marrons, ametllats, rodons...	panxa: grossa, plana...	mans: llargues, curtes...
nas: gros, petit, punxegut, rodó...	cul: gros, petit, rodó...	dots: llargs, curts, prims, molsuts...
orelles: sortides, grosses, petites...	cintura: prima, ampla...	comes: primes, gruixudes...
llavis: prims, molsuts...	coll: curt, llarg...	peus: llargs, plans...

6. Caràcters i temperaments

alegre	trist / trista	sentimental	actiu / activa	tranquil / tranquil·la
seriós / seriosa	nerviós / nerviosa	gandul / gandula	presumit / presumida	distret / distreta
tímid / tímida	xerraire	afable	xafarder / xafardera	modest / modesta

7. Emoticones...

1 	2 	3 	4 	5 	6 	7 	8
9 	10 	11 	12 	13 	14 	15 	16

Em fa molta pena, això que em dius.	Ostres! I ara què fem?
No em diguis res. Estic molt i molt enrabada.	I tu què t'has cregut? Que soc un ingenu?
No segueixis, que em poso de mal humor.	Deixem-ho per demà, que tinc son.
Ep! Jo no he sigut! Jo no he fet res dolent, eh?	Avui fa un any que es va morir el nostre gos.
M'he comprat un pastís de nata boníssim.	Estic despert? Has dit que ens ha tocat la loteria?
Ui! No m'ho toquis. Em fa molt mal!	Enyoro tant els dies que vaig estar amb tu...!

8. En parlem?

- Ens podeu descriure els veïns del vostre edifici? L'edat que tenen, si són parents, amics o familiars, etc.
- Ens podeu explicar quants nebots o nebodes i quants cosins o cosines teniu i com són?
- Digueu persones o personatges coneguts que siguin molt i molt primos, grassos, alts, baixos, lletjos o guapos.
- Sabeu de gent que sembla rossa de cabells, però va tenyida? I que és calba i porta perruca?
- Expliqueu com convé que siguin els castellers de la pinya, del tronc i del pom de dalt.
- Recordeu noms dels vostres progenitors, tant de la part de pare com de mare?
- Recordeu companys i companyes de la infància amb qui us havíeu entès o barallat molt?
- Heu tingut companys o companyes de feina o d'estudi que eren especialment alts, baixos, primos o grassos?

9. Quin dels tres?

1 – Qui és esquerp? A. Una persona molt activa. B. Una persona que treballa molt. C. Una persona que no es relaciona gaire.	5 – Qui és trempat? A. Una persona optimista. B. Una persona que tot ho veu negatiu. C. Una persona nerviosa.
2 – Qui és eixerit? A. Una persona que sempre està contenta. B. Una persona desperta/viva. C. Una persona tranquil·la.	6 – Qui és malcarat? A. Una persona sociable. B. Una persona impacient. C. Una persona que fa mala cara a tothom.
3 – Qui és un babau? A. Una persona exigent. B. Una persona que cuida el seu aspecte. C. Una persona sense malícia que tot ho troba bé.	7 – Qui és sorrut? A. Una persona alegre. B. Una persona poc tractable. C. Una persona que tot ho veu positiu.
4 – Qui és permissiu? A. Una persona amable. B. Una persona distreta. C. Una persona que ho accepta tot.	8 – Qui és trapella? A. Una persona antipàtica. B. Una persona gelosa. C. Algú que amb simpatia procura enganyar els altres.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

11. Suggerim diàlegs

afectuosa, alegre, avorrida, cordial, deixada, desanimada, educada, formal, gandula, neguitosa, polida, preocupada, trista

12. Maneres de dir

- Perdona, no he pogut llegir el text a fons, només hi he pogut **donar un cop d'ull**.
- La meva veïna és molt bona persona, sempre **va amb el cor a la mà**.
- El meu cunyat és un gandul, **viu amb l'esquena dreta**.
- Em va fer enfadar tant que **treia foc pels queixals**.
- En Jaume no és molt somiador i idealista; per això **no toca de peus a terra**.
- Semblava una cosa complicada, però a base de parlar-ne ja **hem lligat caps**.
- En Joan se li va encarar i li va donar de bufetades...! **Li va deixar la cara com un mapa**.
- Que no ho sàpiga, ta mare, que has fet això! Mira que, si ho sap, **t'estirarà les orelles**.

4 Parents

2. I la família?

pare mare	fill filla	home dona	net neta	avi àvia	renet reneta	besavi besàvia
germà germana	cunyat cunyada	gendre jove	sogre sogra	oncle tia	cosí cosina	company companya

4. Nou generacions

rebesavi rebesàvia	besavi besàvia	avi àvia	pare mare	jo	fill filla	net neta	renet reneta	rebesnet rebesneta
1	2	3	4	5	6	7	8	9

7. Recordant els avis

escoltar relats i històries.	conviure amb ells sense els pares.	acompanyar-nos a l'escola.	fer un viatge junts.
atendre'ls en la malaltia.	conèixer-los només per referències.	guardar –ne records.	jugar amb ells.

8. Nosaltres i el grup familiar

visites a casa de familiars	diades importants celebrades plegats	vacances amb la família	comunicació per xarxa d'internet
naixements o defuncions	celebració d'aniversaris	intercanvi de roba, de llibres, d'estris	negocis familiars

9. Costums catalans en família

Per setmana Santa...	...la padrina, el dia de Rams, regala el palmó; el padrí, per Pasqua, regala la mona.
Per Sant Jordi...	...es regalen llibres i flors entre parelles, familiars, amics...
Per Sant Joan...	...es fa una revetlla amb familiars i amics: s'encenen fogueres, es tiren coets i petards i es menja coca.
Per Nadal o Sant Esteve...	...es fa un dinar amb la família.

10. En parlem?

- Teniu parents que viuen lluny? Ens podeu dir on viuen? Els veieu gaire sovint?
- De vegades els pares posen el mateix nom al fill o a la filla que el dels avis o d'un familiar. Algú de vosaltres té el mateix nom d'un familiar? Sabeu per què ha estat? Sabeu si aquest costum s'aplica en altres cultures?
- Havíeu fet patir gaire els vostres pares quan éreu menuts? Penseu en el menjar, en la salut, en els estudis...
- Hi ha algú de la família que hagi adoptat un nen o una nena? Podeu comentar com va ser i com ha estat l'experiència?
- Les famílies actuals, de mitjana, tenen pocs fills. Diuen que abans en tenien més. Ho podeu confirmar explicant casos de familiars o amics que hagin tingut més de tres fills?
- Comenteu els avantatges o els desavantatges de ser el germà gran o la germana gran, el germà petit o la germana petita, fill únic o filla única.
- Penseu que és bo que els parents portin negocis junts en qualitat de socis o penseu que és millor no barrejar negoci i família? Per què?
- Comenteu avantatges i desavantatges del fet que els avis convisquin amb pares i fills o visquin sols en habitatges diferents.

11. Quin dels tres?

1 – Qui és hereu?

- A. En Pep, que és el germà amb carrera.
- B. En Quim, que es queda solter amb els pares.
- C. En Ton, que és el germà gran.

5 – Qui és la jove d'uns pares?

- A. La Teresa, que és la filla més petita.
- B. La Rat, que està casada amb un fill.
- C. La Sara, que és germana del pare.

2 – Qui és pubilla?

- A. La Fina, germana de germans més petits.
- B. La Neus, germana gran sense germans.
- C. La Lola, la germana que es queda soltera.

6 – Qui és faldiller?

- A. En Tomeu: li agrada quedar-se a casa.
- B. En Ton: fa de modista.
- C. En Cesc: va sempre darrere les dones.

3 – Qui és un nadó?

- A. En Jaumet, que té dos mesos.
- B. La Sandra, que té tres anys.
- C. En Narcís, que és molt infantil de caràcter.

7 – Qui és un marrec?

- A. En Carles, que té cinc anys.
- B. En Pau, que és adolescent.
- C. En David, que té vint anys.

4 – Qui és conco?

- A. En Pere, que s'ha quedat vidu.
- B. En Joan, que no és hereu i viu amb els pares.
- C. En Fèlix, que ha trencat amb la família.

8 – Qui és una mossa?

- A. La Gemma, que té cinc anys.
- B. La Judit, que té quaranta anys.
- C. La Cèlia, que té disset anys.

12. Coses d'aquí, coses d'allà

13. Suggerim diàlegs

14. Ton pare no té nas

Ton pare no té nas
ton pare no té nas
ta mare es xata
i el teu germà petit
i el teu germà petit
té el nas de rata

Ton pare fa el dinar
ton pare fa el dinar
ta mare escura
i el teu germà petit
i el teu germà petit
talla verdura

Ton pare renta plats
ton pare renta plats
ta mare eixuga
i el teu germà petit
i el teu germà petit
se'ls mira i juga

Ton pare és alt i gros
Ton pare és alt i gros
Ta mare és prima
i el teu germà petit
i el teu germà petit
tot just camina

5 Explica'ns com és

2. Què pot ser així?

alt / alta baix / baixa	gran / gran petit / petita	gruixut / gruixuda prim / prima
gros / grossa petit / petita	ample / ampla estret / estreta	sec / seca humit / humida
llarg / llarga curt / curta	clar / clara fosc / fosca	pesant / pesant lleuger / lleugera
dur / dura tou / tova	nou / nova vell / vella	calent / calenta fred / freda

3. Us hi heu trobat mai?

Quin és el lloc més alt on heu estat mai? I el més baix?	Quin és l'estany natural més gran que heu vist mai? I la piscina més petita?	Quin és llibre més gruixut que heu tingut mai a les mans? I el més prim, amb menys pàgines?
Quina és la bèstia més grossa que heu vist mai? I el gos més petit?	Quin és el riu més ample que heu visitat mai? I el carrer més estret?	Quin és la zona més seca que heu visitat mai? I la més humida?
Quin és el viatge més llarg que heu fet mai? I l'excursió o sortida més curta?	Què és el que teniu més clar, a la vostra vida? I el més fosc?	Quin és l'equipatge més pesant que heu dut mai? I el més lleuger?
Heu dormit mai sobre un terra molt dur? I sobre un matalàs molt i molt tou?	Quin és l'electrodomèstic més nou, que teniu a casa vostra? I el més vell?	Quina és la beguda que us agrada prendre més calenta? I la més freda?

4. De què està fet?

de paper	de cartó	de plàstic
de metall	de tela	de pell
de vidre	de suro	de cuir
de fusta	de seda	d'espart

7. Ho feu servir gaire sovint?

Sempre ***** *****	Moltes vegades *** ***** * ***** **	Sovint * * * * * * * * * *
De vegades * * * * * **	De tant en tant * * * * *	Mai

9. Endevina, endevinalla

1. Fet de roba o de paper, net, plegat i ben posat, és a punt per embrutar-lo si tens els llavis tacats.	2. Sense elles trobo que puc tocar més de peus a terra; amb elles, però, m'allibero de pols, brutícia i mullena.	3. Porta noves i emocions, però si te'l mires massa et prendrà un temps preciós per xerrar amb els de casa.
4. Dues cames sense peus que agafes fort amb els braços quan les teves et fan figa i no vols caure de nassos.	5. Soc artista cec i mut, prim de cos i cabells llargs. Segons és la mà que em guia puc fer nyaps o peces d'art.	6. Petits, bonics i rodons treballen arreglerats perquè anem tots ben mudats i evitem indiscrecions.

10. En parlem?

- Ens descriuiu les estances que teniu a casa i expliqueu com estan distribuïdes? (1)
- Us agrada conservar els objectes que teniu a casa? Els repareu quan es fan malbé?
- Us costa gaire desprendre-us de coses que ja no feu servir?
- Quines eines i estris penseu que són útils per fer reparacions a casa? (2)
- Porteu a reparar el calçat, la roba, els electrodomèstics?
- Quins electrodomèstics considereu que és essencial tenir a casa? (3)
- De quins vehicles disposeu per moure-us per dins i fora de la ciutat? Bicicleta, moto, cotxe.

(1) rebedor, cuina, sala d'estar, lavabo, bany, dormitoris, menjador, sal d'estudi, galeria, balcó, etc.

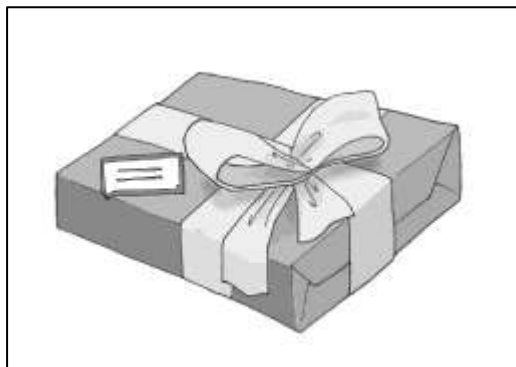
(2) martell, claus, tornavis, alicates, cinta mètrica, cargols, clau anglesa, cola, barrina, tisores, cinta aïllant, sergents, pinces, màquina de fer forats, broques, grapadora, bombetes, etc.

(3) rentaplats, frigorífic, congelador, rentadora, espremedora, batedora, escalfador microones, torradora, estufa elèctrica, ventilador, assecadora, màquina d'afaitar, ràdio, televisor, telèfon fix, alarma, etc.

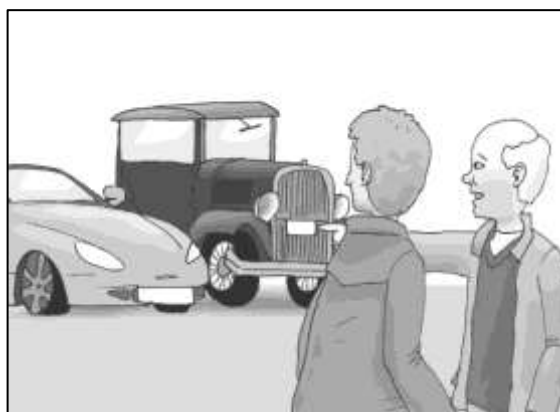
11. Quin dels tres?

1 – Hi ha una cosa tèbia. Quina? A. El cafè: no està ni fred ni calent. B. El coixí del sofà: és molt flonjo. C. El full de paper: està arrugat.	5 – Hi ha una cosa menuda. Quina? A. La llavor de sèsam: és molt petita. B. El dinar del bar: és molt barat. C. El llibre de sota de la pila de llibres.
2 – Hi ha una cosa estripada. Quina? A. Una camisa: s'ha embrutat de fang. B. Un drap: n'he fet dos trossos. C. Una gerra: s'ha trencat.	6 – Hi ha una cosa tacada. Quina? A. Una paret amb una escletxa. B. Una taula amb una pota falcada. C. Uns pantalons bruts de tinta.
3 – Hi ha una cosa buida. Quina? A. Una caixa que no té res a dins. B. Una màquina que ja no serveix. C. Una olla sense tapadora.	7 – Hi ha una cosa fluixa. Quina? A. Una corda que no està tensada. B. Una aixeta que raja molt. C. Una llenya mig cremada.
4 – Hi ha una cosa torta. Quina? A. Un pastís fet al forn. B. Un quadre penjat, que està inclinat. C. Una paraula amb falta d'ortografia.	8 – Hi ha una cosa rovellada. Quina? A. Una barana de color vermell. B. Una roda de cotxe molt gastada. C. Una clau antiga de ferro oxidada.

12. Coses d'aquí, coses d'allà

13. Suggerim diàlegs

6 De quin color el vols?

2. Identifiquem colors

negre	blau marí	blau cel	lila
marró	gris	verd	vermell
rosa	carabassa	groc	blanc
el mar	la neu	el núvol	la taronja
la terra	l'enciam	el plàtan	el cel
el tomàquet	la sang	la nit	el rave

3. Endevinalles acolorides

1. El de dalt ens atura,
el de baix ens convida
i el del mig ens alerta
per salvar-nos la vida.

2. Riu de vida que recorre
amunt i avall tot el cos.
El dels nobles potser és blau,
el meu, segur, vermell fosc.

3. Porta-me'n una de blanca,
que l'aniré desfullant!
No sé si encara m'estima
i aquest dubte em va corcant!

4. Colors: símbols i sensacions

Blanc	El blanc simbolitza la puresa, la innocència, la netedat. Encara que no se li associa cap concepte negatiu en la cultura occidental, en les cultures orientals, significa la mort.
Blau	El color blau és el que més persones el defineixen com el seu color preferit. És el color del cel, de la mar, de l'aigua, de la llunyania. Culturalment, s'associa amb el fred. Té un efecte relaxant. Els senyals de trànsit quadrats i blaus són informatius; els rodons i blaus, d'obligació.
Groc	És el color del sol, de l'or i també del sofre. És un color molt lluminós i, per una banda, ens produeix alegria i diversió, però també s'associa amb la traïció, amb l'enveja i amb la gelosia. Els senyals lluminosos de perill en vehicles són indicadors de perill o d'avís.
Negre	El negre és el color de la foscor, de la nit. En la cultura occidental, s'associa a la mort, al dol, al misteri i a l'ocult. D'altra banda, és el color que representa l'elegància, el poder.
Verd	El color verd és el color de la natura. S'associa amb l'equilibri, amb la natura i amb l'esperança. És un color que ens calma, relaxa i fa baixar la tensió arterial. Els logos de farmàcia són verds.
Vermell	És el color de la sang, del foc i de la vitalitat. També, el perill, la prohibició, l'error. Representa la passió, la sexualitat i l'erotisme.

7. Combina o no combina?

Blanc	Combina amb tot; a millor combinació s'aconsegueix amb blau, vermell i negre.
Vermell	Combina amb groc, blanc, cafè, verd, blau i negre.
Taronja	Combina amb blau cel, blau, lila, morat, blanc i negre.
Groc	Combina amb blau, lila, blau clar, gris i negre.
Verd	Combina amb taronja, groc verdós, gris, negre i blanc.

Blau	Combina amb vermell, gris, taronja, rosa, blanc i groc.
Negre	Combina gairebé amb tot, sobretot amb taronja, rosa, groc, blanc, vermell, lila i groc.

8. Dites de colors

Quedar-se blanc.	Estar verd, un assumpte.	Posar-se vermell
Passar-la de tots els colors.	Fer-se un blau.	Deixar verd algú.
Veure-ho tot de color rosa.	Tenir sang blava.	Estar fresc com una rosa.

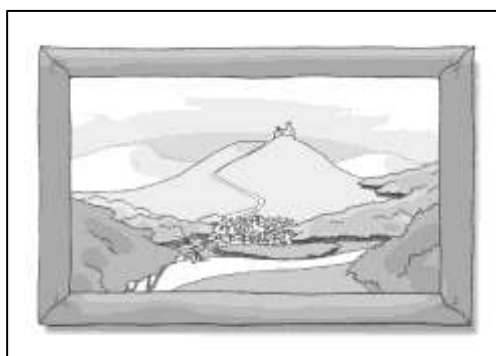
9. En parlem?

- Hi ha cap color que us agradi força a l'hora de vestir-vos? I cap que no triaríeu mai?
- Quins colors considereu que són aconsellables per pintar les parets de casa? Quins no empraríeu mai?
- Esteu d'acord a adjudicar colors diferents a nens i a nenes? Blau als nens i rosa a les nenes?
- Generalment cada partit polític usa un color determinat que l'identifica. Podeu posar-ne alguns exemples?
- Quins paisatges us agraden més: els de platja i mar, els de camp i bosc o els de neu i pedra? Altres?
- Recordeu algun paisatge 'meravellós' per l'ambient, la majestuositat, els colors...? On era? Què hi havia?
- Hi ha algun quadre famós que us agrada moltíssim i us encantaria tenir-lo a casa?
- Ens aconselleu de visitar alguna exposició o museu on hi hagi molta presència de color?

10. Quin dels tres?

1 – Quan és mat, un color? A. Quan està barrejat amb altres. B. Quan s'ha enfosquit molt. C. Quan no brilla, no llueix.	5 – Quan s'enfosqueix, un color ? A. Quan amb prou feines es nota. B. Quan domina molt en un conjunt. C. Quan perd lluminositat.
2- Quin color és el blau cel? A. El blau amb un to rosat. B. El blau fosc, com el mar. C. El blau clar, com el cel a migdia.	6 – Quin color és el blau marí? A. El blau clar. B. El blau fosc. C. El blau amb to lila.
3- Quin arc conté colors? A. L'arc de Sant Martí. B. L'arc romànic, de mig punt. C. L'arc de triomf.	7 – Quina cosa és ben negra? A. El sutge. B. L'albergínia. C. Les olives madures.
4- Quines coses no són vermelles? A. Les cireres d'arboç. B. Les maduixes. C. Les pastanagues.	8 – El color porpra és un color... A. Vermell fosc tirant a morat. B. Vermell clar tirant a rosa. C. Vermell clar tirant a beix.

11. Coses d'aquí, coses d'allà

12. Suggerim diàlegs

7 Què ens posem avui?

2. Identifiquem vestits i complements

4. Jo, de tu, em posaria...

Vull anar a esquiar.	Passaré uns dies al Sàhara.	Vull fer natació en una piscina pública.	Me'n vaig d'excursió a la muntanya.
Treballaré en la collita de la poma.	Me'n vaig a la platja, aquest matí.	Aquest vespre vaig al liceu, a un concert.	Vull anar a dormir, que tinc son.

5. Això que es portava abans

la faixa	la barretina	el rellotge de butxaca	els enagos
la cotilla	les espadenyes	el corbatí	els pantalons bombatxos
l'armilla	la mantellina	els tirants de pantalons	els esclops

6. Calçats i calçats

vambes	botes	peus d'ànec	xancletes
sabates	esclops	sabatilles	xiruques
botes d'aigua	espardenyes	sandàlies	sabates de taló

7. La roba, tota una història

pantalons	faldilla	camisa	samarreta
amples	llarga	gran	màniga llarga
estrets	curta	petita	màniga curta

8. Vestir-se... Un estatus? Una cultura?

capellans i monges	treballadors manuals	espectadors del liceu	turistes de platja
corredors comercials	persones d'origen indi	persones d'origen xinès	persones d'origen subsaharià
persones de països nòrdics	persones de cultura àrab	persones de cultura jueva	esportistes

9. En parlem?

- Us agrada entrar a botigues de roba encara que només sigui per mirar? Ho feu gaire sovint?
- Us fixeu gaire en la manera com es vesteix la gent? Patiu pensant que els altres miren com aneu vestits?
- Llegiu revistes de moda per estar al dia de les tendències? La seguïu o més aviat us vestiu al vostre aire?
- Sou dels que esperen les rebaixes per comprar roba? Us agrada preveure quina roba necessitareu?
- Què feu quan us voleu desfer de roba usada? Teniu costum de cedir o rebre roba entre parents o amics?
- Porteu rellotge de polsera o us estimeu més seguir l'hora amb el mòbil?
- Com us organitzeu per tenir desada i controlada la roba de cada temporada?
- Conserveu, de record, roba dels vostres avantpassats o de vosaltres mateixos? I joies o complements?

10. Quin dels tres?

1 – Què és un trau? A. Un estrip fet a una peça de roba. B. Una taca molt vistosa. C. El forat per on entra el botó.	5 – Què és una sivella? A. Un sistema per cordar cinturons. B. Un guarniment metàl·lic. C. Un calçat pla per moure's per casa.
2 – Qui va esparracat o esparracada? A. En Pep amb els pantalons estripats. B. La Lara amb el vestit arrugat. C. En Felip amb un vestit vell.	6 – Qui va mudat o mudada? A. La Jana, que vesteix amb mal gust. B. En Narcís, que porta roba vella. C. L'Amèlia, que porta un vestit nou.
3 – Qui va escotat o escotada? A. En Pere, que porta pantalons curts. B. L'Aina, que no cobreix tot el pit amb la brusa.	7 – Qui porta, potser, una granota? A. La Júlia, que treballa de mecànica. B. L'Úrsula, que fa de reina en una obra teatral.

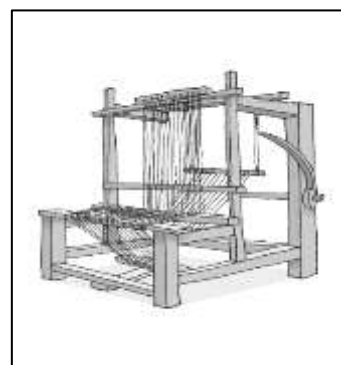
4 – Quina cosa no serveix per vestir-se?

- A. L'armilla.
- B. El trepant.
- C. La casaca.

8 – Si vols veure si un vestit et va bé...

- A. Te'l proves.
- B. Te l'emproves.
- C. Te'l comproves.

11. Coses d'aquí, coses d'allà

12. Suggerim diàlegs

8 Veniu a casa meva

2. Posem-hi noms

bústia	replà	pany	rebedor	cuina
terra	sostre	finestra	armari	eixida
balcó	terrassa	menjador	lavabo	dormitori
passadís	frigorífic	rentadora	prestatgeria	catifa

3. Tants caps, tants barrets

A mi tant me fa...	A mi m'agrada més...	Jo prefereixo...	Jo m'estimo més...
tenir ascensor a l'edifici.	que el pis sigui baix, prop de l'entrada.		tenir pocs veïns a l'escala.
disposar d'una cuina ben gran.	que la cuina i el menjador estiguin junts.		que les finestres donin al carrer.
tenir més d'un lavabo.	disposar d'un espai per estudiar o llegir.		tenir un balcó.

4. A dalt, a baix

			
a dalt	a baix	al mig	a l'esquerra
			
a la dreta	enmig	(al) davant	(al) darrere
			
(a) sobre	(a) sota	(a) dins	(a) fora

5. AL voltant de casa meva

A sobre de casa hi ha...	A sota de casa hi ha...	Davant de casa hi ha...
Darrere de casa hi ha...	Sortint de casa, a la dreta, hi ha...	Sortint de casa, a l'esquerra, hi ha...

7. Solucions domèstiques

On guardar roba de temporada i quan els armaris són plens?

Com disposar d'aliments necessaris durant la setmana?

Com estalviar energia elèctrica i consum d'aigua?

Com separar residus segons el tipus?

Com organitzar papers i documents importants?

Com decidir espais amb o sense televisor?

Nosaltres tenim costum de...	Nosaltres solem...
Nosaltres hem decidit...	Nosaltres tenim per norma...
Nosaltres acostumem a...	A nosaltres ens agrada...

9. En parlem?

- Heu viscut sempre a la mateixa casa o al mateix pis? Si no és així, expliqueu com era algun dels habitatges on hàgiu viscut.
- Expliqueu amb quins veïns us relacioneu més sovint i com són.
- Si poguéssiu triar l'alçada del vostre pis sobre el carrer, quina escolliríeu i per què? Un àtic, una planta baixa...?
- Quines són per a vosaltres les millors condicions externes d'un pis? L'ambient silenciós, el veïnatge educat, la bona situació dins de la població, les bones comunicacions, la lluminositat...?
- Digueu coses que poden destorbar o molestar al veïns en un edifici. Per exemple: les males olors.
- Què és millor, mantenir una distància educada amb els veïns o promoure relacions amistoses?
- Sou amics de tenir animals de companyia a casa? I de tenir plantes d'interior o d'exterior?
- Com us agraden més les estances de la casa, amb pocs guarniments o amb quadres i objectes a la vista?

10. Quin dels tres?

1 – On hi ha un pany? A. Al balcó, amb flors de temporada. B. A la cuina, per eixugar-se les mans. C. A la porta, per obrir i tancar.	5 – Què és un envà? A. Una paret fina dins de casa. B. Un moble per desar ampolles. C. Una vitrina amb copes i gots.
2- Qui té una llar a casa? A. La Fina, que hi fa foc a l'hivern. B. En Quim, que hi té un despatx. C. La Laura, que hi planxa, i cus.	6 – On hi ha frontisses, a casa? A. Al rebedor, per mirar qui ha trucat. B. A les portes, perquè girin. C. Al menjador, per escalfar els peus.
3- Qui està fent dissabte? A. En Joan, que avui fa festa. B. La Clara, que neteja i treu la pols. C. En Quim, que omple el rebost.	7 – On hi ha uns estalvis? A. A sota d'una rajola, al dormitori. B. Al calaix on guardo les factures. C. A la taula, per posar-hi la cassola.
4- Qui fa servir la pica? A. L'Ester, que renta plats. B. En Ramon, que estén la roba. C. La Teresa, que planta flors al balcó.	8 – D'on trauràs un glaçó, a casa? A. Del congelador. B. De la capsa d'eines. C. Del rebost.

11. Coses d'aquí, coses d'allà

12. Suggerim diàlegs

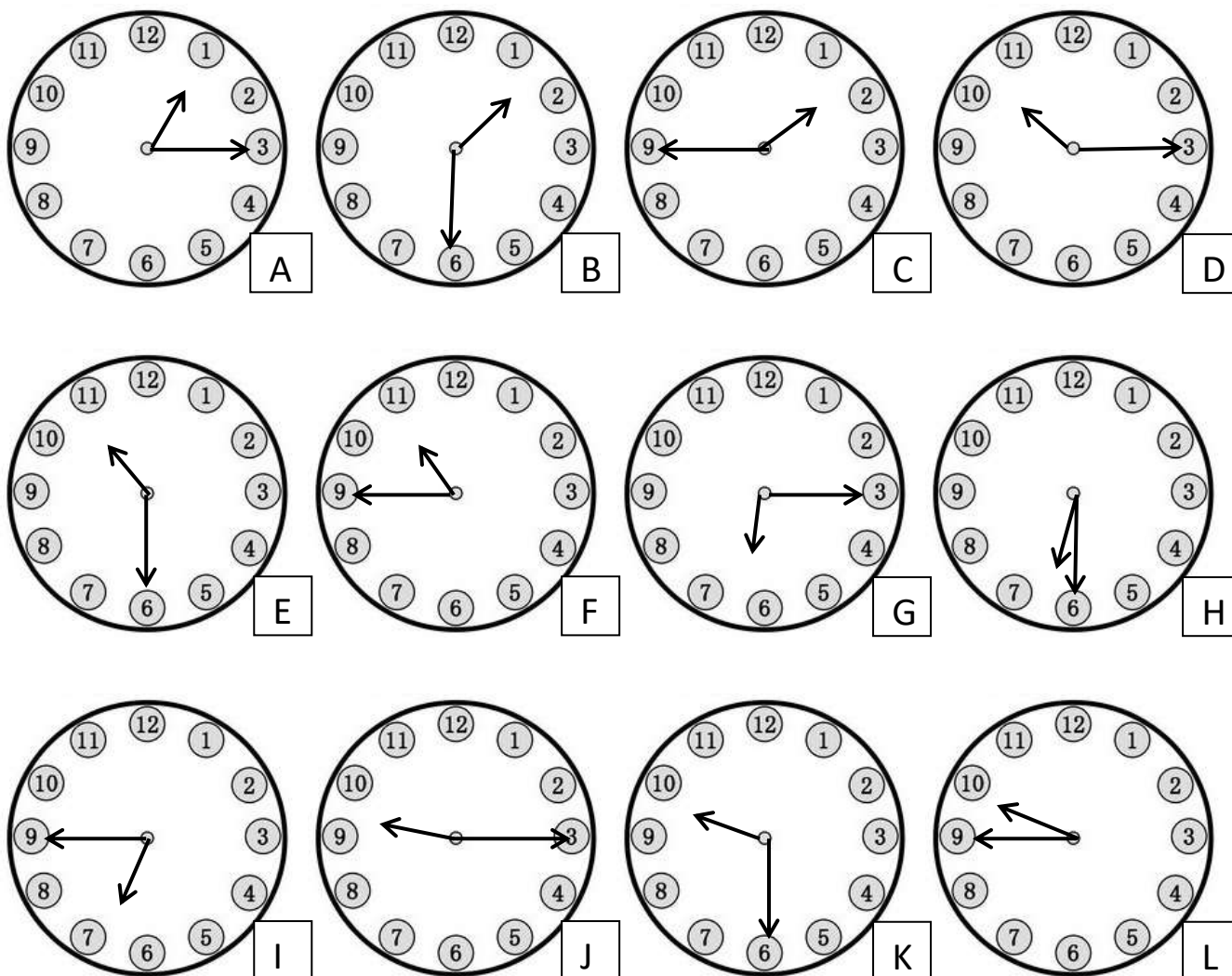

9 Avui hem fet de tot!

2. Estones del dia

al matí	a migdia	a la tarda	a la nit
de matinada	de bon matí	a mig matí	havent dinat
a mitja tarda	al vespre	cap al tard	havent sopat

3. Els quarts

un quart de tres	dos quarts de nou	tres quarts de vuit	un quart de cinc
dos quarts de dotze	tres quarts d'onze	un quart de sis	dos quarts de tres
tres quarts d'una	un quart de quatre	dos quarts de deu	tres quarts de set

5. Avui...

saber	<i>he sabut</i>	viure	<i>he viscut</i>	llegir	<i>he llegit</i>
veure	<i>he vist</i>	caure	<i>he caigut</i>	distreure's	<i>m'he distret</i>
beure	<i>he begut</i>	riure	<i>he rigut</i>	fer	<i>he fet</i>
tenir	<i>he tingut</i>	encendre	<i>he encès</i>	ésser o ser	<i>he estat o sigut</i>
néixer	<i>ha nascut</i>	obrir	<i>he obert</i>	poder	<i>he pogut</i>
venir	<i>he vingut</i>	aprendre	<i>he après</i>	ploure	<i>ha plogut</i>
escriure	<i>he escrit</i>	entendre	<i>he entès</i>	voler	<i>he volgut</i>
córrer	<i>he corregut</i>	vendre	<i>he venut</i>	prendre	<i>he pres</i>
perdre	<i>he perdut</i>	morir-se	<i>s'ha mort</i>	treure	<i>he tret</i>

6. A la vostra vida...

Heu plantat mai un arbre?	Heu estudiat mai anglès?	Heu viatjat gaire a l'estranger?
Heu ingressat mai en un hospital?	Heu canviat gaires vegades d'habitatge?	Heu volat mai en globus?
Heu guanyat algun concurs?	Us heu quedat mai tancats a l'ascensor?	Heu entrat mai en una cova?
Us ha tocat mai la loteria?	Heu sortit de notícia en algun diari?	Us han donat mai un trofeu?

7. Què heu fet quan...?

... us ha caducat el carnet d'identitat o el de conduir	... se us ha cremat el menjar que era dins de l'olla
... li ha picat una vespa a algú de la família	... se us han congelat els dits de fred
... heu volgut evitar el sol al cap i no teníeu barret	... us heu equivocat de tren o d'autobús en un viatge
... heu descobert que hi ha rates en un espai que és vostre	... sou en un territori amb molts mosquits

8. En parlem?

- Durant la vostra vida, quins mitjans de transport heu utilitzat? Heu anat mai en helicòpter? I en globus aerostàtic? I en carro? I a cavall?
- Heu viscut sempre al mateix lloc i a la mateixa casa?
- Heu treballat sempre a la mateixa empresa? Heu fet sempre el mateix tipus de feina?
- Heu anat de vacances sempre al mateix lloc? En quins llocs heu estat? Quines ciutats heu visitat?
- Heu assistit a gaires casaments com a convidats?
- Heu cultivat gaires aficions? Quines?
- Heu pertangut a grups o clubs socials? A quins?
- Heu disposat de bicicleta algun cop a la vida? I de patins? I d'esquís? I de moto?
- Heu escrit mai cap llibre? Heu plantat mai cap arbre? Heu cultivat mai cap hort?
- Us heu perdut alguna vegada? Heu perdut algú alguna vegada?

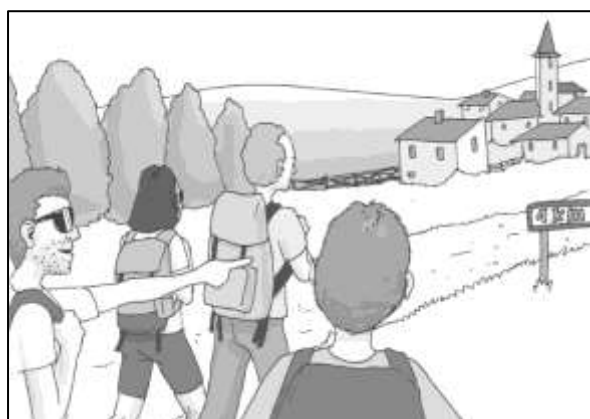
9. Quin dels tres?

1 – Qui ha fos alguna cosa? A – La Glòria escalfant la neu. B – L'Isidre tirant una pedra a la bassa. C – La Blanca esborrant una pintada.	5 – Qui m'ha pres una cosa? A – En Roman, que m'ha robat dos euros. B – La Lorena, que m'ha pagat dos euros. C – En Jordi, que m'ha deixat dos euros.
2 – Qui m'ha empès? A – En Joan, que s'ha empipat amb mi. B – La Irina, que m'ha donat una empenta. C – L'Oriol, que m'ha deixat cent euros.	6 – Qui ha tret alguna cosa? A – La Maria, que m'ha portat un regal. B – En Pol, que m'ha fet una mala jugada. C – La Fina, que ha agafat roba de l'armari.
3 – Qui ha estès alguna cosa? A – La Sònia, que ha enviat una carta. B – En Frederic, que se ja sap la lliçó. C – La Rat, que ha penjat roba al terrat.	7 – Qui ha permès alguna cosa? A – En Quim, que ha demanat un favor. B – La Sara, que ha concedit un permís. C – En Pau, que ha cuit mongetes.
4 – Qui ha ofès algú? A – L'Omar, que ha dit capsigrany al germà. B – La Nora, que ha trepitjat algú pel carrer. C – En Cirici, que ha fet un regal a la mare.	8 – Qui ha inclòs alguna cosa? A – La Mar, que ha afegit un amic a la llista. B – L'Ovidi, que ha entrat en una cova. C – La Gina, que ha llençat uns papers.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

11. Suggerim diàlegs

10 Abans i ara

2. Abans i ara

Abans...	Ara...	Abans...	Ara...
viure al camp	viure a la ciutat	dormir sis hores	dormir vuit hores
dur ulleres fosques	dur ulleres clares	escriure amb llapis	escriure amb bolígraf
tenir bicicleta	tenir cotxe	llevar-se d'hora	llevar-se tard
ser prim	ser gras	portar sabates	portar sandàlies

3. De jovenets a madurets: Ha canviat la nostra imatge?

complexió	gras/grassa, prim/prima	pell	fina, rugosa, clara, fosca
cabells	rossos, castanys, negres, blancs, tenyits, calb	vista	amb ulleres, sense ulleres
calçat	espadenyes, sabates, botes, vambes, xanquetes, sandàlies	roba de vestir	clara, acolorida, fosca, llampant, discreta, ampla, ajustada

4. D'antics a moderns: ha canviat el que fem servir?

per escriure	llapis, ploma, llapis de colors, paper, llibretes, ordinador...	per viatjar	maleta, mapa de carreteres, mòbil, prismàtics, ulleres de sol, barret...
per cuinar	morter, cassola de fang, colador, microones, fogons de gas...	per comunicar	carta, telèfon públic, telèfon fix, mòbil, correu electrònic, WhatsApp, Skype...
per vestir	tirants, cinturó, gorra, boina, barret, corbata...	per feinejar a casa	safareig, màquina de cosí, rentadora, rentaplats, escombra, aspiradora...

5. Del passat al present: han canviat els nostres costums?

menjar	menjars i begudes que ens agradaven i ara no, o a l'inrevés	oci	maneres d'ocupar el temps d'oci que han canviat
horaris	com distribuïem les hores del dia i com ho fem ara.	vacances	opcions diferents d'ocupar el temps de vacances, segons l'edat

6. Hi havia... hi ha

parades de transport públic	botigues de proximitat	centres d'atenció primària (CAP)	tallers de reparacions
farmàcies	supermercats	llocs d'aparcament	carrils bici
bars i restaurants	bancs i caixes	entitats religioses	parcs i jardins

7. Els nostres pares, els nostres avis

El ball de la civada jo us el cantaré (bis). El pare quan la sembrava feia així, feia així, se'n dava un truc al pit i se'n girava així:	Treballem, treballem, que la civada que la civada... Treballem, treballem que la civada guanyarem. El ball de la civada jo us el cantaré (bis).	Variants: El pare quan la llaurava... El pare quan la segava... El pare quan la molia... El pare quan la menjava...
---	--	---

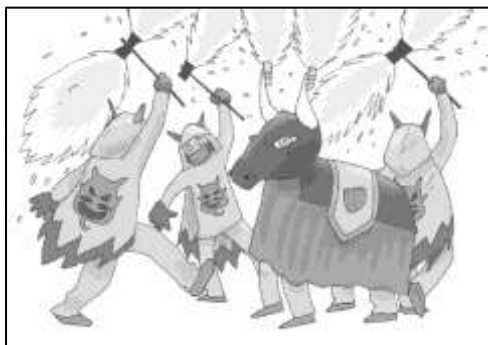
8. En parlem?

- Parleu de la feina i compareu el que fèieu abans amb el que feu ara: lloc de treball, horari, mitjà de desplaçament, companys, etc.
- Parleu de l'alimentació i compareu els usos d'abans amb els d'ara: preferències de menjar, horaris dels àpats, companys de taula, punts de compra dels aliments, etc.
- Parleu de casa vostra i compareu la situació abans amb la d'ara: habitatge; responsables de cuina, neteja, compra i roba; estones de lleure; horaris, etc.
- Parleu del temps de lleure i compareu què fèieu abans amb què feu ara: llocs de vacances, espectacles, activitats esportives, participació en associacions, etc.

9. Quin dels tres?

1 – Qui escura alguna cosa? A. En Pau, que pinta una barana. B. La Isabel, que es neteja una ferida. C. En Bru, que frega el plat amb pa.	5 – Qui es podria fer una clenxa? A. La Marga, que es pentina. B. En Tomàs, que es renta els peus. C. La Pepa, que es talla les ungles.
2 – Qui fa un esborrany? A. La Marta, que s'ha tacat el vestit B. En Narcís, que escriu notes en un full C. La Cèlia, que guixa una paret	6 – Qui podria fer servir visos? A. En Joel, que porta un tornavís. B. La Gemma, que cus una cortina. C. En Víctor, que carrega una motxilla.
3 – Qui podria portar una granota? A. En Carles, que arregla un cotxe B. La Diana, que està esquiant C. En Faust, que juga a waterpolo	7 – Qui podria portar un barnús? A. La Txell, que munta a cavall. B. En Guim, que surt de la dutxa. C. La Sònia, que es fica al llit.
4 – Qui fa un ressopó? A. La Maria, després de sopar, fent sobretaula. B. La Pepa, a la nit i tard, abans d'anar a dormir.	8 – A qui li han fet l'estrena? A. Al Joan: l'han enganyat. B. Al Jordi: ha rebut un clatellot.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

11. Suggerim diàlegs

11 Com passa el temps!

2. Omplim la setmana?

dilluns	dimarts	dimecres	dijous	divendres	dissabte	diumenge
---------	---------	----------	--------	-----------	----------	----------

3. Abans i després d'avui?

abans-d'ahir	ahir	avui	demà	demà passat
--------------	------	------	------	-------------

4. Molt freqüent o poc freqüent

gairebé mai	sempre	de tant en tant	mai	sovint	de vegades	gairebé sempre
-------------	--------	-----------------	-----	--------	------------	----------------

5. Una vida amb força ritme

Jo...

vaig a la perruqueria...	em dutxo...	passejo el gos...	menjo gambes...
em rento les dents...	llegeixo el diari...	vaig a la platja...	ingresso a l'hospital...
em compro sabates...	frego el pis...	controlo el meu pes...	viatjo en avió...
m'adormo al sofà...	vaig al mercat...	em tallo les ungles...	dormo...

Quan o cada quan?

dos cops a la setmana	mai	sovint	cada dia
els caps de setmana	cada matí	gairebé mai	sempre
de tant en tant	al migdia	abans d'anar a dormir	cada tarda
gairebé sempre	dia sí, dia no	un cop al mes	després de sopar

Au, va! I què més?

Això no va ni amb rodes!	Això no m'ho empasso!	Romanços!	I un be negre!
No diguis bajanades.	Què t'empatolles?	Quin disbarat!	Quina bestiesa!

6. Què vaig fer i què faré?

dutxar-se	estudiar	llegir diaris	passejar	rentar roba	fer el dinar
fer el sopar	escoltar música	mirar la televisió	treballar	anar a dormir	anar al mercat
ordenar armaris	netejar el pis	entrar a internet	dinar	sopar	esmorzar
planxar roba	prendre un cafè	fer esport	llegir un llibre	treure la brossa	regar les plantes

8. El calendari

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setembre	octubre	novembre	desembre
hivern			primavera			estiu			tardor		

9. Les festes de l'any a Catalunya

1 de gener	Cap d'any	6 de gener	Dia dels Reis d'Orient
febrer	Festes de Carnestoltes	19 de març	Sant Josep
març o abril	Diumenge de Pasqua	març o abril	Dilluns de Pasqua
23 d'abril	Sant Jordi	1 de maig	Festa del treball
24 de juny	Sant Joan	15 d'agost	Festa de la Mare de Déu
11 de setembre	Diada nacional	1 de novembre	Festa de Tots Sants
6 de desembre	Dia de la Constitució espanyola	8 de desembre	Festa de la Immaculada
25 de desembre	Festa de Nadal	26 de desembre	Festa de Sant Esteve

10. Refranys i estacions

1. primavera	2. ni fred ni calor	3. a l'estiu...	4. bona sopa i vi calent
5. tota cuca viu	6. a l'hivern...	7. una flor no fa...	8. a la tardor...

11. En parlem?

- Quin dia de la setmana us agrada més i quin menys? Per què?
- Recordeu els dies que té cadascun dels mesos de l'any?
- Recordeu dates d'aniversaris o d'altres esdeveniments familiars?
- Quins dies de l'any és festa nacional o religiosa al vostre lloc d'origen?
- Sabeu d'algun dia de l'any en què se celebri un 'dia universal'?
- Quina de les quatre estacions de l'any us agrada més? Per quin motiu?
- Us fa la sensació que el temps passa molt de pressa?

12. Quin dels tres?

1 – Qui fa una cosa 'de sobte'? A. En Gerard, que ha pagat molts diners. B. La Laura, que surt tard de la feina. C. En Víctor, que fa un esternut.	5 – Qui fa una cosa 'a estones'? A. La Jordina, que la fa a poc a poc. B. En Pau, que la fa de tant en tant. C. L'Imma, que la fa amb facilitat.
2 – Qui ha fet una cosa 'd'hora'? A. La Joana, que arriba una hora abans. B. En Manel, que avui treballa una hora. C. L'Anna, que arriba una hora tard.	6 – Qui parla de terminis? A. En Jan diu quan acabarà una feina. B. La Laura diu que ja l'ha acabat. C. En Pere no sap quan l'acabarà.
3 – Qui parla d'ahir? A. En Sergi, que anuncia què farà demà. B. La Sara, que explica què feia fa 24 hores. C. En Pep, que diu el que farà aquesta nit.	7 – Qui és possible que s'enyori? A. En Quim, fent badalls d'avorriment. B. La Sara, pensant en temps passats. C. En Pau, entretenint-se i perdent el temps.
4 – Qui és més matiner o matinera? A. La Cinta, que dorm fins a les deu. B. En Pere, que es lleva a les set. C. La Clara, que torna a casa a les sis del matí.	8 – Qui és tocatardà o tocatardana? A. En Roc, que pertany a un grup musical. B. La Xènia, que sempre arriba tard. C. En Rafel, que treballa en el torn de nit.

13. Coses d'aquí, coses d'allà

14. Suggestim diàlegs

12 Guaita què va passar!

3. Us ha passat mai...?

disgustos amb amics, companys de feina, parents...	confusions de dia, de persona, de tren...
sorpreses agradables en concursos, rifes, celebracions...	presència en accidents de trànsit, incendis...
experiències amb la meteorologia: llamps, pedregades...	participació en esports: futbol, atletisme, natació...
participació en activitats artístiques: pintura, dibuix...	aventures en excursions, viatges, vacances...

4. Millorem?

Jo vaig caure per l'escala	Tu vas participar en un concurs	En Joan va canviar de feina
Nosaltres vam ser companys d'escola	Vosaltres va fer un viatge al Japó	Els veïns van comprar un apartament

5. Quan, on i com vaig...?

Quan em vaig treure el carnet de conduir?	Quan vaig començar a viure al pis o a la casa actual?
On vaig fer els estudis primaris?	On vaig anar de viatge, la darrera vegada?
Com vaig aprendre a nedar?	Com vaig conèixer aquest grup de conversa?

6. Aleshores?

1. Necessitava comprar-me un jersei de llana. El primer dia de les rebaixes d'hivern vaig anar a uns grans magatzems per veure si en trobava un de la meva mida. Aleshores...
2. Feia molta calor i vaig anar amb uns amics a la platja. Aleshores...
3. L'estiu passat vaig anar de vacances als Pirineus amb la família. Els tres primers dies no parava de ploure. Aleshores...
4. Vaig anar a buscar bolets amb els meus parents. Un oncle, que és una mica sord, es va perdre. Aleshores...
5. Dijous de la setmana passada, després de sopar vaig llegir una novel·la d'aventures i de terror. Aleshores...

7. El dia que vam néixer

Àries	Taure	Bessons	Cranc	Lleó	Verge
21-3 / 20-4	21-4 / 20-5	21-5 / 20-6	21-6 / 20-7	21-7 / 20-8	21-8 / 20-9
					
foc	terra	aire	aigua	foc	terra

Balança	Escorpió	Sagitari	Capricorn	Aquari	Peixos
21-9 / 20-10	21-10 / 20-11	21-11 / 20-12	21-12 / 20-1	21-1 / 20-2	21-2 / 20-3
					
aire	aigua	foc	terra	aire	aigua

8. Quin temperament, el nostre!

Maneres de ser

actiu	afable	àgil	animós	assenyat	aventurer	bromista	curós
decidit	dinàmic	distret	dòcil	feliç	fidel	formal	fred
inquiet	juganer	juvenil	modest	pacient	primmirat	rebel	refiat
reflexiu	rígid	romàntic	segur	sensat	sensible	sibarita	sobri
sociable	somiador	tafaner	tímid	tossut	valent	xerraire	etc.

Què ens mou?

els plaers	els sentiments	l'expressivitat	l'alimentació	l'energia
l'instint	l'intercanvi d'idees	la comunicació	la iniciativa	la intuïció
la lògica	la recerca de benestar	la reflexió	les emocions	les relacions humanes

9. Estem d'acord amb el nostre signe?

Signes de foc	Signes de terra	Signes d'aire	Signes d'aigua
els mou l'energia, la iniciativa i l'expressivitat	els mou l'alimentació, la recerca de benestar i el plaer	els mou la reflexió, la lògica, la comunicació, les relacions humanes i l'intercanvi d'idees	els mou l'instint, les emocions, els sentiments i la intuïció

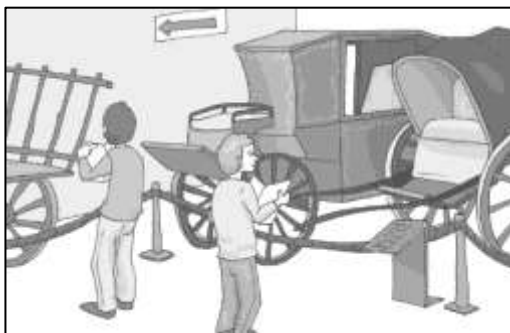
10. En parlem?

- Expliqueu on vau néixer, on vau anar primer a escola i a quines escoles vau anar després, si és el cas.
- Com vau aprendre a llegir i escriure? Us hi va ajudar algú de la família?
- Vau tenir alguna de les malalties típiques de la infància, com ara amigdalitis, verola, xarampió...?
- Quina és la joguina que més us va agradar, dels regals de reis, de Nadal o d'aniversari, quan éreu petits?
- Digueu quan us vau treure el carnet de conduir, si en teniu. Us va ser fàcil passar les proves?
- Si heu canviat d'habitatge al llarg de la vida, ens podeu explicar els canvis que heu fet?
- Vau tenir sort, alguna vegada, jugant a la loteria o participant en un concurs?
- Heu tingut algun ensurt a l'hora de circular amb cotxe, moto o amb altres mitjans? Expliqueu què va passar.
- Us han donat mai cap premi per algun motiu? Expliqueu com va ser.
- Heu fet algun viatge interessant? Si és així, expliqueu on vau anar i com us ho vau passar.

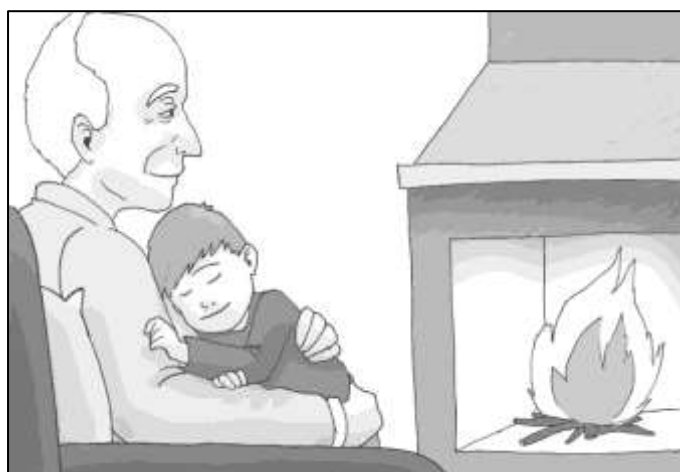
11. Quin dels tres?

1 – Qui es va acomiadar? A. En Genís, que va perdre l'autobús. B. La Lluïsa, que va dir adeu als amics. C. En Víctor, que va donar moltes excuses.	5 – Qui va atipar-se? A. La Flora, que va menjar més el compte. B. En Julià, que va agafar un refredat. C. La Carla, que es va sentir molt orgullosa.
2 – Qui va quedar xop o xopa? A. La Pia, que es va mullar molt amb la pluja. B. En Pep, que el van insultar de mala manera. C. L'Ainoa, a qui van donar una sorpresa.	6 – Qui va estripar alguna cosa? A. En Jep, que va fer talls d'una peça de carn. B. La Neus, que va fer miques un paper. C. En Pau, que va arrugar un full.
3 – Qui va rrelliscar? A. En Santi, que es va confondre d'adreça. B. La Sara, que va caure en un terra mullat. C. En Ponç, que va repetir un plat molt bo.	7 – Qui va sargir alguna cosa? A. En Ramon, que va cosir l'estrip d'un jersei. B. La Sònia, que va trinxar patates bullides. C. En Pere, que va guarnir una paret.
4 – Qui potser va empènyer? A. La Ció, que va molestar el seu germà. B. En Pau, que va obrir una porta. C. La Clara, que va vendre's unes joies.	8 – Qui es va amoïnar? A. La Jana, que va caure a terra. B. En Quim, que es va preocupar d'un afer. C. L'Aina, que va beure més del compte.

12. Coses d'aquí, coses d'allà

13. Suggerim diàlegs

13 El meu barri

3. Parlem del barri

És tranquil, sense gaire trànsit?	Els carrers són amples?	Les voreres són amples?	Té zones enjardinades?
Té edificis antics i importants?	Està ben comunicat?	S'hi pot comprar de tot?	Hi ha associacions?

4. Parlem del carrer

És ample o estret?	És llarg o curt?	És recte o tort?
Fa baixada o pujada?	És tranquil o sorollós?	Té arbres i plantes o flors?
Hi ha bancs o cadires a la vorera?	Les voreres són amples o estretes?	Hi ha parades de metro i bus?
La calçada està en bon estat?	S'hi pot aparcar bé?	Hi ha bona il·luminació, de nit?
Els edificis són alts o baixos?	Hi ha cases unifamiliars?	Hi ha gaires botigues?

Nombre d'elements	tots / totes	molts / moltes	bastants / bastantes	pocs / poques	cap
Magnitud d'un aspecte	moltíssim	força / molt	bastant	no gaire / poc	gens

5. Parlem del veïnat de l'escala

Quantes famílies hi ha a l'escala? Les coneixeu?	Us pareu a parlar amb els veïns? En quines ocasions?
Sabeu com es diuen alguns veïns o algunes veïnes?	Hi ha nens petits?
Hi ha gent gran? N'hi ha que viu sola?	Compartiu terrat? El feu servir?

Freqüència d'una acció	sempre	sovint	alguna vegada	de tant en tant	mai
-------------------------------	--------	--------	---------------	-----------------	-----

6. Estem ben servits?

Comerços o serveis:

de parament de la llar	roba de llit, mobles per a la casa, llums, ferreteria, matalasseria, mobles de cuina, marcs, cortines, sofàs, centre de jardineria...
d'alimentació	fruiteria, supermercat, carnisseria, peixateria, bodega, restaurant, forn de pa/fleca, pastisseria, formatgeria, xarcuteria...
sanitaris	hospital, centre d'atenció primària, farmàcia, consultori, clínica, dentista, centre de teràpies naturals, centre de ioga, podologia, fundació contra l'Alzheimer...
de gestió	ajuntament, banc, caixa, immobiliària, notaria, despatx d'advocats, agència tributària, gestoria, administració de finques, consultoria...
socials	centre cívic, atenció a la gent gran, llar d'infants, centre d'atenció de dia, club social, associació, cooperativa, fundació...
esportius	poliesportiu, gimnàs, club de petanca, associació esportiva, club de tennis...
culturals	biblioteca, ateneu, llibreria, cooperativa cultural, museu, sala de conferències, centre cívic...
religiosos	església, parròquia, convent, casa de meditació o d'espiritualitat, catedral, capella, mesquita, oratori...
formatius	escola, institut, universitat, escola bressol/guarderia/llar d'infants/jardí d'infants, formació d'adults, conservatori, escola de música, centre de formació professional, escola d'idiomes, escola de cuina, autoescola...
de lleure i esbarjo	cinema, teatre, parc, bar, cafeteria, bolera, club de bridge, centre excursionista, centre cívic, discoteca...
de reparacions	lampisteria, tintoreria, bugaderia, pintors de la llar, electrodomèstics, tapisseria, sabater, taller de modista, merceria...
de roba i complements	sastreria, modista, botiga de roba de vestir, calçat, sabateria, cotilleria, complements del vestir, joieria...

9. Llegim

El meu carrer

El meu carrer
és fosc i tort,
té gust de port
i nom de poeta.
Estret i brut,
fa olor de gent
i té els balcons plens
de roba estesa.

El meu carrer
no val dos rals:
són cent portals
trencats a trossos
i una font on
van a abeurar
infants i gats,
coloms i gossos

El meu carrer
té cinc fanals
perquè els xavals
llancin pedrades.
Hi ha una pensió
i tres forns de pa,
i un bar a cada
cantonada

És un racó on mai no
entra el sol,
un carrer qualsevol.

(Joan Manuel Serrat.
Fragments)

10. Quin dels tres?

1 – Qui fa res amb la brossa? A. En Pep: llença les escombraries. B. La Mar: treu la pols d'uns mobles. C. En Marc: esprem unes taronges.	5 – Qui podria usar un morrió? A. La Flora, que porta un gos. B. En Julià, que va en bicicleta. C. La Carla, que porta màscara.
2- Qui passa per la vorera? A. La Fina és damunt la teulada. B. En Quim passa prop de les cases. C. La Rosa travessa el carrer.	6 – Qui ha ensopegat? A. En Jep, que ha vomitat. B. La Neus, que s'ha entrebancat. C. En Pau, que apaga el televisor.
3- Qui fa malbé la gespa? A. En Santi fa pintades a les parets. B. La Sara guixa un senyal de trànsit. C. En Ponç trepitja l'herba del parc.	7 – Qui ha agafat una llamborda? A. En Jan porta una llanterna grossa. B. La Sònia porta una teula de fang. C. En Just porta una pedra cúbica.
4- Qui pot muntar en un gronxador? A. La Ció, velleta en cadira de rodes. B. En Pau, home que va amb crosses. C. La Clara, nena que juga al parc.	8 – Qui pot ser dins d'unes golfes? A. La Jana, sota la teulada. B. En Quim, dins d'una claveguera. C. L'Aina, en un refugi de la guerra.

11. Coses d'aquí, coses d'allà

12. Suggerim diàlegs

14 Quina animalada!

2. Envoltats d'animals

Domèstics	Salvatges	Profitosos	Empipadors
gallines	esquirols	vaques	escarabats
gossos	porcs senglars	conills	mosquits
ànecs	llops	peixos	mosques
...	...	...	...

3. Com ens sentim si som molt a prop de...

...el gos que ens ensenya el veí	...el gat que trobem ajagut al sofà	...el cavall que és ben a prop i podem tocar	...el canari que canta
...els peixos que tenim a la peixera	...l'aranya que hem trobat al sostre	...les mosques que són damunt del pastís	...el mosquit que ens desperta a la nit
...el cuc que hem trobat a la poma	...els coloms que volen damunt nostre al carrer	...les puces que són al cap del nostre nen que va a escola	...la serp que llisca pel camí

L'acaronaria amb la mà	Me'l miraria per veure com es mou	M'asseuria al seu costat
L'aixafaria amb el peu	El maleiria	El buscaria i el mataria
Li xiularia per veure si respon	Li diria coes en un to amable	Me'l posaria a la falda

4. Maneres de dir

Caminar a pas de tortuga	Tenir pardals al cap
Pujar a algú la mosca al nas	Matar el cuc
Més llest que una guilla	Ser una mala bèstia
Ser un ruc	Ser una rata
Fer el papallona	Ésser un peix gros
Ser un llop amb pell de xai	Color de gos com fuig

5. Sabeu quina em va passar?

Van atropellar un gos	Era un gos abandonat	Ens van regalar un animal	Vam guanyar un concurs
Un gos em va mossegar	Vaig cavalcar per camins	Em van envair les formigues	Em va picar una medusa

6. Ho fan bé, els que passegen gossos?

El civisme dels amos de gossos ha avançat en aquest darrers anys?

Utilitzen els espais destinats a ells?	Posen morrió als que són perillosos?
Recullen les defecacions que fan?	Els porten sempre lligats?

7. Què hem de fer amb ells?

S'han de netejar	Cal vacunar-los	Cal treure'ls al carrer sovint
Se n'ha de tenir un registre	S'han de posar en una gàbia	De petits s'han d'educar

8. Animals al nostre servei

	companyia	aliment o font de materials	teràpia o lleure
gos			
peix			
vaca			
conill			
cavall			

10. On els posem?

a casa	en una granja	en un corral	en zones de muntanya
en estables	en gàbies	en piscifactories	en peixeres
en quadres	en un cau	en una cova	enlloc!

11. Llegim

Mosques i mosquits

La natura diligent
ens procura
una bèstia
per a cada molèstia.

Si a les fosques
ja no piquen les mosques,
hi ha els mosquits,
que treballen de nits.

Joana Raspall

12. En parlem?

- Us fa res presenciar la mort d'un animal com ara un conill, un pollastre, un porc o un be, sacrificat per a l'alimentació?
- Si us agrada menjar carn, quines carns acostumeu a menjar? De be? De vedella? De porc? De pollastre?
- Si us agrada menjar peix, quins peixos teniu costum de comprar? Lluç, sardina, bacallà, tonyina, salmó, rap...?
- Tradicionalment els humans hem adjudicat virtuts o defectes a determinats animals, com ara la pau al colom o la covardia a la gallina. Podeu posar més exemples? Penseu en el lleó, l'elefant, la formiga, l'àliga, etc.
- Quins ocells coneixeu? Sou capaços de distingir-los per l'aspecte, pel vol o pel cant?
- Heu tingut ocasió de contemplar el vol de les aus des d'algun lloc? Quines aus eren i des d'on les vèieu?
- Heu vist alguna vegada ramats de bous, de cabres, de cavalls, de toros...? On eren? Descriviu com era l'indret on pasturaven.
- Hi ha prop de casa vostra botigues dedicades als animals de companyia? Què hi venen? Quins animals tenen? Coneixeu perruqueries de gossos i gats?

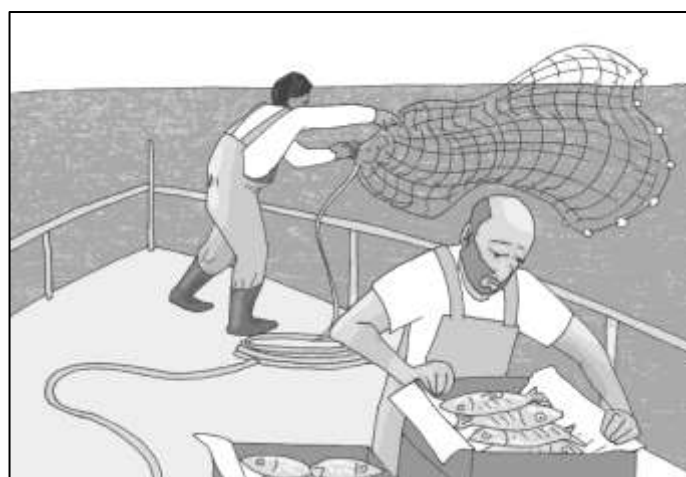
13. Quin dels tres?

1 – Qui podria trobar-se amb un ratpenat? A – En Lluís, que pren el sol a migdia, a la platja. B – La Txell, que recorre una cova. C – En Pau, que és dalt d'un cim de 2.000 metres.	5 – Qui fa servir un ham? A – La Carme, que pesca. B – En Frederic, que caça. C – L'Adelaida, que cavalca.
2- Qui fa servir uns estreps? A – La Paula, que munta a cavall. B – En Jordi, que esquila una ovella. C – La Rut, que muny una vaca.	6 – Qui escorxa un animal? A – En Jaume, que l'esquila. B – La Joana, que el sacrifica. C – En Marc, que el castra.
3- Qui podria estar parlant de porcs senglars? A – En Ricard, que és pescador. B – La Magdalena, que és veterinària. C – En Salvador, que és caçador.	7 – Qui té un ponedor més a prop? A – En Patrici, que és amb les cabres. B – La Sònia, que és amb les gallines. C – En Narcís, que és amb els conills.
4- Qui podria collir petxines? A – La Montserrat, que passeja per la platja. B – En Samuel, que caça bolets pel bosc. C – La Josepa, que està regant un hort.	8 – Qui es pot trobar amb teranyines? A – La Neus, que prepara peix per cuinar-lo. B – En Ramon, que elimina paràsits del gos. C – La Remei, que treu la pols del sostre.

14. Coses d'aquí, coses d'allà

15. Suggerim diàlegs

15 Com un jardí

2. Els vegetals

1	2	3
Porta-me'n una de blanca, que l'aniré desfullant! No sé si encara m'estima i aquest dubte em va corcant!	Les posa qui s'estableix en una terra novella. En tenen arbres i plantes i no viurien sense elles.	Hi ha un líquid d'or a taula, extret d'arbres centenaris, que rega i dona bon gust als àpats mediterranis.

3. Les plantes que ens acompanyen

rosa	rosella	margarida	lliri	gerani	clavell
ginesta	gira-sol	pensament	violeta	petúnia	gessamí

4. Què en sabem, d'aquests arbres?

avet	roure	alzina	pi	pollancre	figuera
plàtan	olivera	boix	saüc	salze	eucaliptus
taronger	llimoner	lledoner	acàcia	xiprer	faig

7. Celebrar-ho amb flors

Amb motiu...

d'un naixement	d'una celebració religiosa	del lliurament d'un premi	d'una festa familiar
d'un casament	d'un aniversari	del dia de Sant Jordi	d'una defunció

8. On les posaré? Com les tractaré?

els geranis	els rosers	el taronger	el julivert
el bonsai	les orquídies	les margarides	els cactus

9. Plantes per viure

per regalar a qui estimo	per suavitzar el mal de coll	per perfumar una sala
per fer fora els mosquits	per fer una amanida	per cobrir un mur
per temperar els nervis	per guarnir una cabellera	per tenir ombra al jardí
per donar més gust al rostit	per tenir sort	per millorar les vies respiratòries

11. Sobreviure?

Roselles Joana Raspall

No floriu totes a l'hora,
roselles del camp de blat!
Sou tan i tan lluminoses
que em deixeu enlluernat.

Jo vull veure si a la cresta
d'aquell mar esvalotat,
entre el verd de les onades
les espigues han granat.

Abans era molt usual, al passejar pel camp a la primavera, trobar-se un mantell roig ple de roselles. Ara sembla que la rosella està en perill d'extinció perquè entre tants insecticides i productes per matar males herbes està desapareixent. El mateix passa a les voreres de les carreteres. Quan veiem un lloc ple de roselles podem pensar que està abandonat.

12. Dites i plantes

<i>Ser una bleda</i>	ser una persona poc espavilada
<i>Ser a la flor de la vida</i>	ser jove
<i>Anar amb el lliri a la mà</i>	ser una persona ingènua, crèdula
<i>Tenir pebrots</i>	ser una persona molt valenta i decidida
<i>Remenar les cireres</i>	manar
<i>Donar un bolet</i>	donar una plantofada

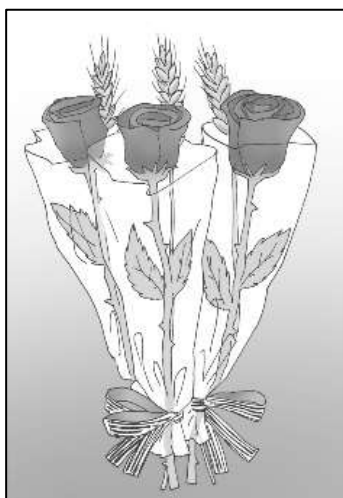
13. En parlem?

- Hi ha algun arbre que us agradi per la forma, l'olor, el color de les fulles, les flors, els fruits...?
- Us agrada cultivar flors i plantes a casa vostra? Preferiu les plantes d'exterior o les d'interior? Quines són les flors que més us agraden?
- El dia de Sant Jordi acostumeu a regalar roses a les persones que estimeu? Acostumeu a rebre'n, aquell dia?
- Recordeu els jardins i els parcs que hi ha prop de casa teva. Què és el que més us agrada d'ells i què és el que més us desagrada?
- Heu conegut, en viatges o sortides, paisatges naturals interessants? On estan situats? Què tenien d'interessant?
- Coneixeu gent que tingui al·lèrgia al pol·len, a la pell de préssec, a les gramínies...? Què han fet per superar-la?
- Durant la infància us vau aventurar a entrar en boscos per construir-hi cabanes, caçar ocells, collir pinyes, amagar-vos-hi...? Hi vau anar sols algun cop? I de nit? Vau passar por?
- Expliqueu com s'han de col·locar els testos a finestres i balcons perquè no siguin un perill.
- Podeu explicar receptes de postres elaborades a base de fruita? I maneres de fer melmelades i conserves de productes vegetals?

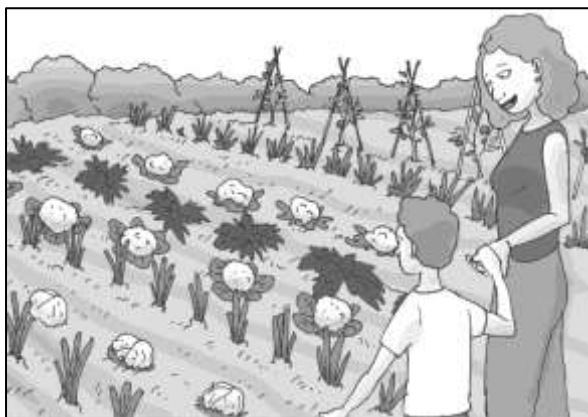
14. Quin dels tres?

1 – Qui té un tros d'escorça? A. En Joan: porta un suro a la mà. B. L'Anna: està menjant meló. C. En Simó: ha buidat una carabassa.	5 – Qui fa la verema? A. La Carla, que confita fruita. B. L'Abel, que cull raïm. C. L'Imma, que poda arbres.
2- Qui, potser, talla una tija? A. La Flora, que neteja un enciam. B. En Santi, que fa un ram de flors. C. La Remei, que pela una canya.	6 – Qui conrea alguna cosa? A. En Jan, que asseca figues. B. La Joana, que treballa a l'hort. C. En Manel, que ven verdura.
3- Qui necessitarà un planter? A. En Benet, que vol fer un hort. B. La Sofia, que està collint pomes. C. En Víctor, que fa melmelades.	7 – Qui parla d'una soca? A. En Feliu: parla d'un arbust. B. La Rat: parla d'una planta verinosa. C. En Daniel: parla d'un arbre talat.
4- Qui té peles al plat? A. La Mar, que ha menjat olives. B. En Biel, que ha menjat escarola. C. La Noemí, que ha menjat taronja .	8 – Qui agafa molsa? A. La Sandra, per donar gust a un plat. B. En Rafel, per fer-se una infusió. C. La Rut, per fer un pessebre.

15. Coses d'aquí, coses d'allà

16. Suggerim diàlegs

16 La natura és vida

4. Com ens hi sentiríem?

Dins d'una cova fosca	Dalt d'un espadat sobre el mar	Dalt del cim més alt d'una serralada	A la platja a mitjanit	Volant en ala delta
Dins d'un globus aerostàtic	Ben endins d'un bosc espès i molt extens	Sobre el rocam, en una escullera	Mar endins, planant damunt les ones	Fent esquí aquàtic

Sensacions:

admiració	angúnia	angoixa	goig	calma	impressió
tranquil·litat	abandó	tristesa	pau	por	curiositat

5. Què ens agradaria fer-hi?

passejar	fer senderisme	fer exercici	fer volar estels	esquiar
conèixer espais feréstecs	fer pícnic a les fonts	collir herbes aromàtiques	fotografiar paisatges	navegar
visitar coves	prendre el sol	caminar per la sorra	caçar bolets	escalar
volar en globus	anar en bicicleta	pujar muntanyes	volar en ala delta	nedar

7. Sabeu quina em va passar?

perdre's	mullar-se	perdre un tren o un bus	trobar gent amiga
dormir en tenda	fatigar-se en excés	tenir vistes espectaculars	passar estones de por
descobrir nous amics	auxiliar gent amb problemes	començar un esport nou	superar un repte

10. Llegim fragments de poemes

La ginesta

La ginesta altra vegada,
la ginesta amb tanta olor,
és la meva enamorada
que ve al temps de la calor.
Per a fer-li una abraçada
he pujat dalt del serrat:
de la primera besada
m'ha deixat tot perfumat.

Joan Maragall

El pi de Formentor

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera,
més poderós que el roure, més verd que el taronger;
conserva de ses fulles l'eterna primavera
i lluita amb les ventades que atupen la ribera,
com un gegant gerrer.

Miquel Costa i Llobera

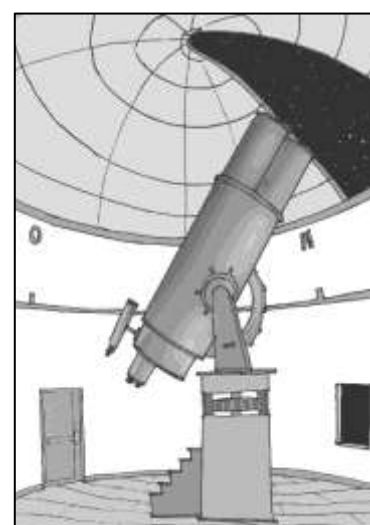
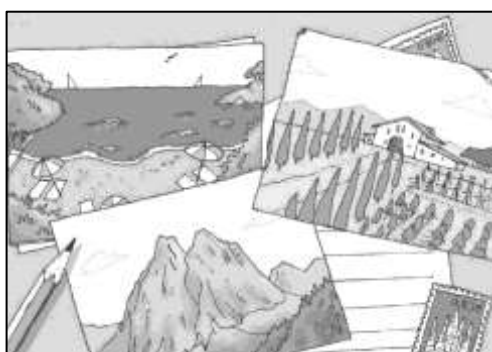
11. En parlem?

- Heu pujat mai fins al cim d'una muntanya, d'excursió?
 - Heu estat mai enmig de la boira? I de boira pixanera?
 - Heu estat mai en alguna serralada? (Pirineus, Montserrat,...)
 - Coneixeu les planes de Catalunya? Plana de Vic, de l'Empordà, de Lleida...
 - Heu experimentat mai la força d'un vent molt fort com la tramuntana o el mestral?
 - Us ha enxampat alguna vegada un xàfec que us hagi deixat xops?
 - Us heu banyat mai en un riu o us hi heu passejat en barca?
 - Heu experimentat mai la tremolor d'un terratrèmol?
 - Heu estat mai en una selva? On?
 - Us agrada veure llamps i sentir trons enmig d'una tempesta?
 - Heu experimentat mai la xafogor a l'estiu?
 - Heu estat mai al capdamunt d'un espadat?
 - Us ha caigut mai una pedregada quan éreu fora o mentre anàveu en cotxe?
 - Heu fet gaires activitats al bosc, com ara buscar bolets, passejar...?
 - Heu tingut mai problemes amb les onades del mar?
 - Us agrada prendre el sol damunt la sorra de la platja?
-

12. Quin dels tres?

1 – Qui, potser, porta un piolet? A. En Mateu, que camina sobre gel. B. L'Imma, que fa senderisme. C. En Saül, que guia una barca.	5 – Qui té un estel? A. La Clara, que vol seure a dinar. B. L'Albert, que no es vol mullar. C. La Neus, que el farà volar.
2 – Qui ha de portar grampons? A. La Fàtima, que fa esquí aquàtic. B. En Sergi, que munta a cavall. C. La Paula, que camina sobre gel.	6 – Qui esbufega? A. En Jordi, que està molt cansat. B. La Jèssica, que està molt marejada. C. En Manel, que està molt content.
3 – Qui tresca? A. En Joan, que tremola de fred. B. La Sònia, que camina de pressa. C. En Vicenç, que està molt cansat.	7 – Qui porta una carmanyola? A. En Narcís: la porta pel mal de cap. B. La Consol: hi ha ficat el menjar. C. En Feliu: la porta per no passar fred.
4 – Qui grimpa? A. La Maria, que corre en bicicleta. B. En Benet, que baixa per un pendent. C. La Norma, que s'enfila per unes roques.	8 – Qui trepitja una congesta? A. La Saïda, que camina sobre neu. B. En Ramon, que camina per un pedregar. C. La Regina, que camina per uns aiguamolls.

13. Coses d'aquí, coses d'allà

12. Suggerim diàlegs

13. L'acudit

Un nen està fent deures i li pregunta al pare:

- Pare, on és l'Amazones?
- Pregunta-ho a la teva mare, noi, que té la mania d'endreçar-ho tot; segur que l'ha ficat en algun calaix.

17 L'hort, la granja i el rebost

3. Què ens aconselleu?

Llet i derivats	Llet, iogurt, formatge, mató, nata...
Carns, peixos, ous	Bistecs, conill, peix, marisc, truites...
Fècules	Patates, llegums, arròs, pa, pasta...
Fruïtes, verdures i hortalisses	Taronges, pomes, bledes, espinacs, col, enciam escarola, pastanaga...
Olis i greixos	D'oliva, de soja, de palma, mantega...
Begudes	Aigua, vi, suc de fruita, refrescs elaborats...

5. Hàbits i costums a l'hora de menjar

S'ha de beure molta aigua al llarg del dia.
L'àpat més abundant del dia hauria de ser l'esmorzar.
Convé no menjar res entre àpats.
El sopar ha de ser un àpat poc abundant.
No s'ha d'anar a dormir de seguida després de sopar.
Mastegar bé és essencial per digerir bé.
Menjar assegut i sense pressa és tan important com menjar sa.
No és bo sentir-se molt ple per haver menjat molt.

6. Sí? No? Per què?

La llet de vaca és indigesta	Per què?
El pa integral engreixa més que el blanc	
La fruita engreixa després del menjar	
És preferible el menjar sense gluten	
Els llegums engreixen	
Cal evitar la carn vermella	

7. Ara i abans

Conservacions tradicionals d'aliments, abans de l'electricitat:

Envasar al buit	Escalfar en pots de vidre al bany maria.
Salar	Impregnar de sal peix, carn de porc, etc.
Assecar	Aconseguir que el producte perdi tota la humitat.
Untar	impregnar d'oli o submergir en oli.
Refredar	Col·locar aliments entre el gel o la neu.
Enllaunar	Col·locar aliments dins d'una llauna hermètica

9. Hi ha menjar dins de les frases!

1. Treure les castanyes del foc	A. Ser la persona que decideix en un grup, una empresa, etc.	
2. Tenir pebrots	B. Pegar, donar una bufetada.	
3. Ser una bleda	C. Renyir, enemistar-se dues o més persones	
4. Ser pa sucat amb oli	D. Ser desconexedor d'una cosa.	
5. Remenar les cireres	E. Ocultar una cosa enganyant.	
6. Partir peres	F. Ser una persona amb poca iniciativa, poc espavilada.	
7. Fer figa	G. Privar algú d'una cosa que començava a assaborir.	
8. Donar un bolet	H. Resoldre un assumpte que no és de fàcil solució.	
9. Deixar amb la mel a la boca	I. Tenir una expressió de persona enutjada, fastiguejada.	
10. Baixar de l'hort	J. Fallar, un aparell; defallir, una persona que fa un esforç.	
11. Amagar l'ou	K. Una cosa, ser fàcil de fer o tenir poca consistència.	
12. Fer cara de pomes agres	L. Atrevir-se davant d'una situació de difícil gestió.	

10 En parlem?

- Teniu costum de comprar fruites i verdures en mercats de pagesos, portades directament dels horts? Sabeu on n'hi ha i quan es fan?
- Quan cuineu, teniu costum de preparar les verdures o us estimeu més comprar-les ja netes i trossegades?
- Quines són les fruites que més consumeix en l'època d'estiu? I durant l'hivern?
- Us agrada fer mermelades i conserves amb fruites i hortalisses, com ara tomàquets, préssecs, figues...? N'havia fet algun parent vostre?
- Recordeu si alguna vegada havíeu collit fruita dels arbres? On i com va ser?
- Heu tingut i tractat animals de granja en alguna ocasió? Penseu en gallines, conills, oques...
- Us sembla bé que a les ciutats es facin horts urbans portats per veïns i veïnes? En coneixeu algun?
- Teniu preferència pels productes ecològics, quan compreu fruites, hortalisses o verdures?

11. Quin dels tres?

1 – Qui tasta un menjar?

- A – En Pere, que el pesa.
- B – L'Ester, que comprova si és bo.
- C – En Ramon, que el congela i el guarda.

5 – Qui amaneix?

- A – La Ció, que posa oli a l'enciam.
- B – En Carles, que cuina al matí.
- C – La Sara, que plora quan pela cebes.

2- Qui enceta un meló?

- A – La Fina, que en tria un a la botiga.
- B – En Guiu, que hi fa la primera tallada.
- C – La Rosa, que diu si és bo o no.

6 – Qui pasta alguna cosa?

- A – En Pep, que remou una massa de farina.
- B – La Txell, que tritura un tomàquet.
- C – En Màrius, que llesca el pa.

3- Qui cou un menjar?

- A – En Jaume, que el posa a l'olla per bullir.
- B – La Sílvia, que en fa trossos.
- C – L'Oriol, que el sala.

7 – Qui remena alguna cosa?

- A – En Josep, que torna a bullir un menjar.
- B – La Patrícia, que remou un líquid.
- C – En Ricard, que retalla fulles d'enciam.

4- Qui xarrupa?

- A – La Mar, que remena una sopa.
- B – En Josep, que beu vi com si el xuclés.
- C – La Noemí, que mastega amb la boca oberta.

8 – Qui escalda uns bolets?

- A – La Nati, que els fica dins d'una olla que bull.
- B – En Quim, que els pela i neteja.
- C – La Tona, que els condimenta.

12. Coses d'aquí, coses d'allà

13. Suggerim diàlegs

18 Què fem per dinar?

2. Parlem de cuines i menjadors

El cambrer a un client:

- Bon dia, què prendrà?
- Posi'm dues ampolles de vi.
- Són per a vostè?
- Sí. Necessito beure ara mateix per oblidar.
- Doncs, miri: si beu per oblidar, pagui'm abans de començar.

3. La cuina, el meu laboratori

- *La cuina*

cuina de gas	vitroceràmica	microones	aigüera	nevera
aixeta	pica	escoreplats	armaris	prestatges
rebot	forn	rentaplat	cubell de la brossa	escalfador

- *Els estris de cuina*

bol	cafetera	cassó	cassola	coberts	corró
cullerot	drap de cuina	eixugamans	encenedor	escredora	escoreplats
escumadora	espremedora	estalvis	fregall	fregidora	gera
got	graella	mà de morter	morter	motlle	obrellaunes
olla	paella	paper de cuina	pines	plata	pot
safata	saler	setrill	sucra	tirabuixó	torrada
		toalles	toallons		

4. Què s'ha de fer?

amanir	arrebassar	barrejar	bullir	coure	enforar
escaldar	escalfar	fregir	llescar	netejar	pastar
pelar	picar	refredar	remenar	rostir	salar
sofregir	tallar	tapar	tastar	trencar	trinxar

5. Preparem un dinar

Ingredients	Estris	Accions
oli, ou, tomàquet, farina, aigua, cansalada, llimona, pa, sal, sucre, llet, ceba, all, pebrot, arengada, botifarra, canyella, pernil	morter, mà de morter, saler, sucra, pot, bol, colador, plat, corró, cullera, ganivet, batedora, forquilla, cullera, plata	tallar, enforar, remenar, sucra, emulsionar, salar amanir, llescar, trencar, separar, barrejar, estirar, coure

- *Coca de recapte*. Es fa amb pasta de farina i amb oli, arengada, talls de botifarra, cansalada, ceba, pebrot, etc. Tradicionalment es feia al forn de la vila; la gent hi duia els ingredients i el forner feia la massa i la coïa.
- *Allioli*. És una salsa espessa i de color groguenc (o verdosenc, segons l'oli d'oliva) que es fa picant i emulsionant en un morter alls amb oli d'oliva, una mica de sal i eventualment suc de llimona.
- *Crema catalana*. La crema cremada o crema de Sant Josep són unes postres tradicionals de la cuina catalana. Està feta a base de llet, ous i sucre i generalment es presenta amb una capa de sucre cremat al damunt.
- *Pa amb tomàquet*. És una recepta típica de la cuina catalana. Consisteix en una llesca de pa sucut amb tomàquet madur i amanit amb oli d'oliva i sal.

6. Jo tinc una recepta

Explicar la recepta d'un plat

1. Poso un nom al plat.
2. Dic els ingredients que tindrà.
3. Explico la recepta pas a pas, tot anomenant els estris que utilitzo i les accions que vaig fent.
4. Comento de quina manera el presento a taula.

8. Llegim

Ous ferrats

Quan es couen, quins esclats,
els ous ferrats,
fins i tot, si no es vigila,
poden fer alguns disbarats.

I un cop cuits, ben presentats,
els ous ferrats,
se'ls mengen sense ganyotes
fins i tot els desganats..

Miquel Martí i Pol

9. L'endevineu?

1	2	3
Quina és aquella hortalissa que agrada tant als conills i que augura bona vista a qui en mengi a desdir?	Maduren per primavera d'un color vermell, massís. Fan patxoca a la fruitera i al capdamunt del pastís.	Cada matí el preparo ben calent i estimulant per poder entomar el dia que m'espera per davant.

10. En parlem?

- Quins són els plats que més us agraden i quins menys?
- Hi ha alguna cosa que us agradi molt i no resistiu la temptació de menjar-ne? Penseu en la xocolata, els pastissos, els caramels, les llavors de gira-sol...
- Què us agrada més de beure, a l'hora de menjar?
- Quins àpats teniu costum de fer fora de casa?
- Hi ha restaurants o llocs per dinar o sopar a prop de casa teva? Com són? Són cars? Fan menjars típics?
- Expliqueu, si ho sabeu, de què estan fets aquests menjars típics de Catalunya: escudella i carn d'olla, calçots i postres de músic.
- A cada regió fan el pa amb formes, pes i ingredients diferents. A Catalunya, per exemple, hi ha barra de pa, pa rodó, pa integral... Expliqueu com es diuen i com són les peces de pa del vostre país o regió.
- A cada regió es fan pastissos i dolços diferents. A Catalunya, per exemple, hi ha panellets, mones de Pasqua, tortells...
- Ens expliqueu de què està fet l'arròs a la cubana? I el gaspatxo? I la macedònia de fruites?

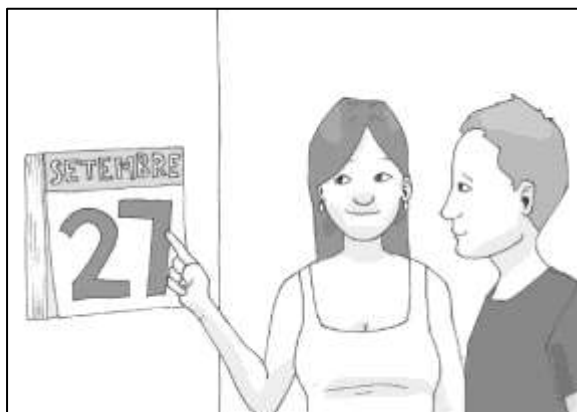
11. Quin dels tres?

1 – Qui s'ennuega? A. En Roc, que mastega a poc a poc. B. L'Anna, que té molta gana. C. En Ramon, que respira amb dificultat.	5 – Qui pot menjar una cosa farcida? A. La Clara, que menja maduixes. B. En Carles, que menja olives. C. L'Imma, que menja nous.
2- Qui s'ha untat? A. La Francina, que s'ha tacat el vestit. B. En Vicenç, que ha omplert el plat. C. La Rosa, que ha menjat de franc.	6 – Qui llepa alguna cosa? A. En Pau: passa la llengua pel gelat. B. La Txell: escura un os. C. En Marià: pela una taronja.
3- Qui escura el plat? A. En Biel: l'omple fins al capdamunt. B. La Sònia el refusa: no li agrada. C. L'Oriol: el neteja amb pa.	7 – Qui fa llesques? A. En Jordi: talla una barra de pa. B. La Patrícia: talla un pernil. C. En Ricard: talla una barra de torró.
4- Qui té una molla a la mà? A. La Mar: ha agafat un tros tou de pa. B. En Bernat: ha agafat un llevataps. C. La Noemí: ha agafat una oliva.	8 – Qui és un golafre o una golafre? A. La Sílvia, que mai no té gaire gana. B. En Ramon, que té un gust exquisit. C. La Tina: no en té prou, de menjar.

12. Coses d'aquí, coses d'allà

Menges típiques catalanes	 Dia de Reis (6 de gener): tortell	 Carnaval (febrer): botifarra d'ou	 Sant Josep (19 de març): crema
 Pasqua (març o abril): mona	 Sant Joan (24 de juny): coca	 Tots Sants (1 novembre): castanyes i panellets	 Nadal (desembre): neules i torrons

13. Suggerim diàlegs

19 De cap a peus

4. Toca, toca!

Poseu les mans als malucs	Abraceu-vos a vosaltres mateixos
Aixequeu ben amunt els dos punys	Toqueu-vos l'orella esquerra
Poseu les mans al cap	Poseu les dues mans sobre els genolls
Aixequeu el genoll dret	Poseu-vos de braços plegats
Acluqueu l'ull dret	Tapeu-vos les orelles
Feu una papallona amb les dues mans	Toqueu-vos els dos panxells alhora
Ensenyeu els dos colzes	Poseu les mans al clatell

5. Diguem-ho amb el gest

Oh! Perdoneu!	Bravo! Molt bé.
Estic molt enfadat./ Estic molt enfadada.	Aquest home està boig.
Silenci, si us plau.	Entesos. Sí senyor. Molt bé.
T'envio un petó.	Eh! Pareu!
Una almoïna, per amor de Déu.	Ah, no! Això no.
Uf! Això no m'ha agradat gens.	He guanyat!
Bufa! M'he equivocat.	Ostres! L'he feta bona!
Adeu.	No em fa gaire bona espina, això...

8. Quants consells del cos!

Suavitza el teu cutis	Una pell sense taques	Dents més blanques que la neu
Tenyeix-te el cabells blancs	Prevenim la cel·lulitis	A l'estiu, una pell de bronze
Augmenta el volum del cabell	Pell hidratada, pell sana	Una cintura que et ressalta
Unes pestanyes distingides	Elimina el greix	Vols augmentar els pits?

9. Llegir

El cos

Els ulls són per mirar,
les mans per agafar.
El cap és per pensar
i el cor per estimar.

Els dits són per tocar
i els peus per caminar.
El nas, per olorar;
la boca, per parlar.

La llengua, per tastar;
les dents, per mastegar.
Orelles per sentir...
T'ho torno a repetir!

10. Mites i curiositats

- Els ordinadors perjudiquen la vista?
- Per què se'ns arruguen els dits quan són a l'aigua?
- Per què s'encomanen els badalls?
- Fem servir només el 10 % del cervell? Per què?

11. En parlem?

- Com anomenaríeu en català els cinc dits de la mà?
- Penseu en els vostres familiars. Són alts o baixos? Són grassos o prims? Porten els cabells llisos o arrissats? Tenen els cabells rossos, castanys o negres? Els porten llargs o curts?
- Què us estimeu més, el bany o la dutxa?
- Us dutxeu o us banyeu quan us lleveu o us estimeu més fer-ho abans d'anar a dormir?
- Us agrada dutxar-vos amb aigua calenta, tèbia o freda?
- Teniu algunes preferències pel que fa al sabó o al gel que feu servir per dutxar-vos o per rentar-vos? Useu colònies diferents o sempre la mateixa?
- Controleu gaire el que mengeu per mantenir la salut i vigilar el colesterol, el sucre, el pes...?
- Teniu costum de llegir revistes sobre salut, pentinats, moda, dietètica...?

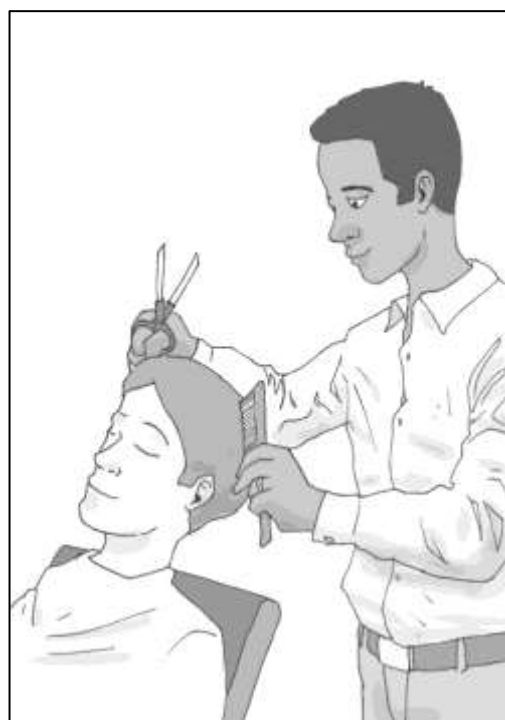
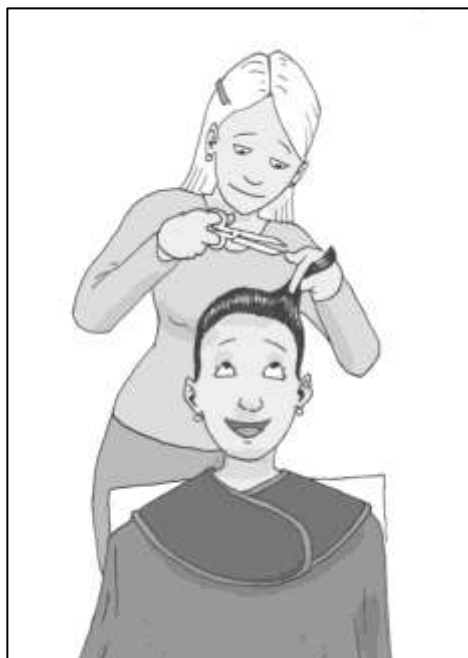
12. Quins dels tres?

1 – Qui ensenya el clatell? A. En Gerard ensenya la panxa. B. La Laura està dreta i d'esquena. C. En Víctor s'ha descalçat.	5 – Qui ensenya l'aixella? A. En Pau, despullat, aixeca un braç. B. La Txell és a la platja bocaterrosa. C. L'Anna és la platja amb biquini.
2 – Qui ensenya el melic? A. La Joana, que obre la boca. B. En Manel, que està d'esquena. C. L'Anna, que porta biquini.	6 – Qui es toca els malucs? A. En Jan, amb les mans a la cintura. B. La Laura, estirant-se les orelles. C. En Pere, fregant-se els genolls.
3 – Qui ensenya el canell? A. En Sergi, que llueix un braçalet. B. La Sara, que va descalça. C. En Pep, que ensenya la panxa.	7 – Qui potser té pessigolles? A. En Quim, amb la cama adormida. B. La Sara, a qui algú grata l'esquena. C. En Pau, que tremola de fred.
4 – Qui ensenya l'esquena? A. La Cinta, dreta de cara a la paret. B. En Pere, ajagut de panxa enlaire. C. La Clara, amb els braços creuats.	8 – Qui acluca els ulls? A. En Pasqual, que els obre. B. La Xènia, que els tanca. C. En Rafel, que els té irritats.

13. Coses d'aquí, coses d'allà

14. Suggerim diàlegs

20 Què et fa mal?

3. Si no és un all, és una ceba

Als peus	galindó, durícies, dolor per haver caminat, ferides per fregament, esquinç del turmell
A la panxa	mal de ventre, mal d'estómac, grans, picors, inflors
Al coll i al cap	mal de coll, esternuts, mal de queixal, mal d'orella, constipat, migranya, mal de cap, mussol
A les cames i als braços i a les mans	esgarrinxades, ferides, blaus, picades, cruiximent, rampes, talls, cremades
Al pit i a l'esquena	tos, dolor, picors, cremada pel sol
En general	mareig, febre, fred, calor, gana, set, son, artritis, al·lèrgia

4. Obrim la farmaciola

cotó fluix	benes	esparadrap	termòmetre	gasa	crema per a cremades
pomada	analgèsic	xeringa	tisores	xarop	xarop per a la tos
iode	alcohol	aigua oxigenada	tiretes	pinces	supositoris per a la febre

5. Les medecines de l'àvia

La Maria i el seu pare anaven pel bosc i de sobte una vespa va picar al braç de la nena, que es va posar a plorar perquè li feia mal. Com que eren lluny de casa, el pare va remenar una mica de terra amb un branquilló, li va demanar que fes pipí al damunt i va pastar la terra per fer-ne fang. Tot seguit en va posar una mica damunt de la picada i de seguida la nena va deixar de plorar perquè ja no li feia mal. I és que l'orina conté amoníac que contraresta el verí que injecta l'insecte.

6. Remeis casolans

camamilla	marialluïsa	espígol	romaní	farigola
fonoll	saüc	sàlvia	llorer	eucaliptus

7. Necessito un remei!

1. Tinc una punxa clavada a la cama.	a) Posa-t'hi una mica de fang.
2. Tinc molt mal de cap.	b) Fes-te uns bafs amb eucaliptus.
3. M'ha picat una abella al clatell.	c) Mantén-los en un lloc càlid, sense excés de calor.
4. M'he fet un tall al dit i em surt sang.	d) No freguis la zona amb els dits. Renta-la amb aigua i sabó.
5. M'he marejat de tanta calor.	e) Refresca-la amb aigua i aplica-hi àloe vera o vaselina.
6. Tinc un constipat i no paro de mocar-me.	f) Treu-te-la amb unes pinces i neteja-t'ho amb aigua.
7. M'he quedat sense veu de tant cridar.	g) No caminis gaire i menja fruits secs.
8. Tinc cruiximent a les cames, de caminar.	h) Fes-hi un bany de camamilla.
9. M'ha sortit un mussol a l'ull esquerre.	i) Pren-te un analgèsic i estira't en un lloc fosc.
10. Tinc l'esquena envermellida, del sol.	j) Calla durant unes hores i pren caramels d'eucaliptus.
11. Tinc les cames amb picades d'ortiga.	k) Neteja-ho amb aigua i sabó i aplica-hi un antisèptic.
12. Tinc els dits insensibles, de tant fred.	l) Estira't en un lloc tranquil i reposa.

10. Qui no es consola és perquè no vol

Caldera vella, bony o forat	De tota dolència és remei la paciència	Salut i força al canut
Cada herba té la seva virtut	No hi ha medecina més bona que ceba, all i llimona	L'aigua de farigola tot ho consola
Bon exercici cura de tot vici	Qui té salut i llibertat és ric i no ho sap	Qui canta, els seus mals espanta

11. En parlem?

- Quant de temps dediqueu a fer exercici físic? Creieu que en feu prou? Us agrada fer-lo en solitari o acompanyats?
- Expliqueu exercicis senzills per reduir greix de la panxa, per descansar la vista i per alleujar els peus.
- Doneu consells per no cremar-se la pell a l'estiu.
- Com ens hem de cuidar quan la calor és extrema?
- Heu patit mai traumatismes com ara caigudes, trencament d'ossos, torçades, esquinços...?
- Heu patit esgotament en algun moment de la vida, en excursions, pràctiques esportives, feines feixugues...?
- Què li aconselleu a una persona que es dedica sovint a aixecar pesos, perquè no es faci malbé l'esquena?
- Algú vol fer una caminada diària de tres hores per mantenir-se en forma. Feu-li alguna recomanació perquè l'exercici sigui saludable.
- Feu algun d'aquests exercicis saludables i domèstics? No usar l'ascensor, passar l'escombra i no l'aspirador, fer exercicis de ioga, dedicar-se al bricolatge, fer treballs de jardineria.
- Feu algun d'aquests exercicis saludables i urbans? Passejar després dels àpats, inscriure's en un poliesportiu, ballar els caps de setmana, anar a peu a fer la compra, recórrer la ciutat per conèixer-la.

12. Quin dels tres?

1 – Qui s’ha fet un trau? A. L’Adrià ha caigut i li sagna la cama. B. La Gràcia tus: s’ha ennuegat. C. En Just té una picada de vespa.	5 – Qui té un mussol? A. En Jan, amb una crosta al cap. B. La Pepa, amb un queixal corcat. C. En Pep té com un gra prop de l’ull.
2 – Qui, potser, té mal al turmell? A. La Gina es queixa del braç. B. En Cinto ha rebut un cop al genoll. C. L’Anna va coixa: li fa mal un peu.	6 – Qui, potser, relliscarà? A. En Pep ha té una febre molt alta. B. La Sofia trepitja una pell de plàtan. C. En Sergi torna a estar malalt.
3 – Qui té vertigen? A. En Quim: es mareja amb la calor. B. L’Olga: es mareja en un lloc alt. C. En Tomeu: es mareja si va en barca.	7 – Qui s’ennuega? A. L’Imma: se li entravessa el menjar. B. La Xènia: és a l’aigua i no sap nedar. C. En Carles: li costa aguantar-se dret.
4 – Qui pot tenir cruiximent? A. La Pilar: ha caminat molt. B. En Pau: li han picat unes ortigues. C. La Rat: té les cames esgarrinxades.	8 – Qui s’aprima? A. En Benet, que perd pes. B. La Fàtima, que s’automedica. C. En Robert, que s’emborratxa.

13. Coses d’aquí, coses d’allà

14. Suggerim diàlegs

21 Les nostres aficions

2. Si tinc estones lliures, m'agrada...

practicar un esport		natació, bicicleta, pescar, futbol, muntanyisme...			
jugar a jocs de taula i d'atzar		escacs, parxís, cartes, dòmino, bingo...			
veure representacions		teatre, concerts, cinema...			
fer manualitats		mitja, ganxet, puntes de coixí, modelisme, cuinar...			
trobar-me amb amics	anar a conferències	veure exposicions i museus		cantar	
observar les estrelles	cuidar el jardí	fer mots encreuats...		fer teatre	
llegir	dibuixar	escriure	pintar	viatjar	passejar
ballar	fer fotos	col·leccionar	fer titelles	fer jocs de mans	fer bricolatge

3. Mirem-nos-ho de prop

D'una afició podem comentar...

el tipus de persona que cal ser	la realització en solitari o en grup
la simplicitat o complicació que comporta	la indumentària o les eines que es necessiten
el ritme amb què es pot repetir	la durada
les necessitats d'espai	el cost econòmic

4. Sort que no som iguals

Assortiment d'habilitats personals:

Habilitat artística	Aptitud per al dibuix, la pintura, la decoració, l'escultura. Apreciació de la bellesa. Imaginació i creativitat.
Habilitat numèrica	Rapidesa i precisió per treballar amb nombres fent operacions aritmètiques, mesurant, etc.
Habilitat musical	Saber tocar un instrument, cantar en una coral, compondre música, etc.
Habilitat fisicoesportiva	Agilitat en la coordinació del cos en moviment, resistència muscular, força, flexibilitat, etc.
Habilitat manual	Saber treballar amb les mans, tant en treball d'esforç físic com en activitats de precisió.
Habilitat mecànica	Aptitud per treballar amb màquines o eines. Saber reparar aparells. Facilitat per comprendre el funcionament dels mecanismes.
Habilitat social	Relacionar-se bé amb els altres. Aptitud per treballar amb la gent. Aconseguir que els altres et considerin una persona amable. Saber afrontar situacions de tensió. Prevenir i resoldre conflictes.

5. Els plaers de la vida

Aficions i aficions

Tots, en algun moment de la vida i per raons ben varies ens hem dedicat o ens dediquem a activitats lliures basades en la perseverança, la paciència, l'habilitat manual, el contacte amb la natura, la competició... En faríem una llista tan inacabable com innombrables són els interessos que pot generar la vida: el món de la restauració, amb l'experimentació de receptes noves; les necessitats de la llar pel que fa a fusteria, electricitat, ornamentació, roba, floricultura; l'ocupació del temps lliure per mitjà del col·leccionisme, el modelisme, la maquetació... I molts etcèteres que passarien per tots i cadascun dels camps del saber, del fer i del sentir humà. Una llista gairebé infinita. En fem una?

8. Sempre hi ha un bon lloc

Varietat de col·lectius per al temps lliure

agrupacions de col·leccionistes	centres culturals (xerrades, debats, tallers,...)	sales amb jocs de taula
col·lectius d'artistes	comissions de festes	agrupaments escoltes i esplais
grups de cant, dansa i ball	grups folklòrics (diables, castellers, geganers, sardanistes, ...)	grups teatrals
foment de relacions humanes	entitats assistencials	grups de gent gran
clubs de cinema	grups esportius, d'excursionisme i promoció de l'exercici físic	

9. En parlem?

- Si feu una activitat en temps lliure us estimeu més fer-la sols o soles, o preferiu fer-la en companyia?
- Hi ha algú de la vostra família que practiqui alguna activitat manual o que tingui alguna afició?
- A l'escola us havien ensenyat alguna habilitat manual o artística? Podeu explicar a quina edat ho fèieu, què fèieu i com ho fèieu?
- Coneixeu persones col·leccionistes? Què col·leccionen? On posen la col·lecció? D'on aconsegueixen les mostres? Com les organitzen?
- Teniu afició a participar en xarxes socials com ara Twitter, Facebook, WhatsApp, Instagram, etc.? Creieu que és positiu fer-les servir? Quins avantatges i quins inconvenients hi trobeu?
- Expliqueu quines eines teniu a casa per fer reparacions senzilles.
- Digueu si us agrada molt, no gaire o gens assistir o participar en alguna de les activitats culturals següents: activitats de centres culturals, actuacions musicals, sessions de cinema, concursos literaris, visites de museus, concursos artístics, conferències, sessions de teatre, sortides d'interès cultural, activitats de biblioteques.
- Preferiu, alguna vegada, estar-vos sense fer absolutament res? En quines ocasions?

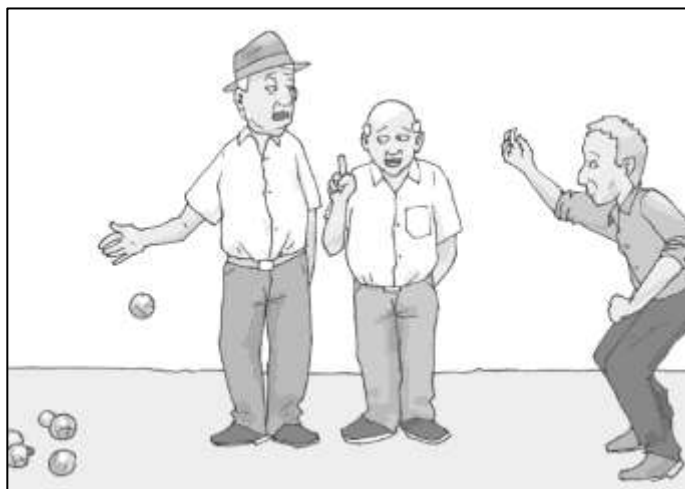
10. Quin dels tres?

1 – Qui té una dèria? A – En Biel, que s’espanta. B – La Fina, que té un atac de riure. C – En Raül, que s’obsedeix en una cosa.	5 – Qui porta un estri? A – La Raquel, que porta unes alicates. B – L’Isidre, que porta una llibreta. C – L’Elsa, que porta un entrepà.
2- Qui podria portar una carmanyola? A – La Joana, que pinta un quadre. B – En Quim, que fa una excursió. C – La Rosa, que balla sardanes.	6 – Qui fa servir un mosquetó? A – En Ferran, que està fent uns pastissos. B – L’Assumpta, que participa en una cursa. C – En Narcís, que escala una muntanya.
3- Qui té hams? A – En Pere, que pesca. B – La Ramona, que cus. C – L’Enric, que cuina.	7 – Qui és primmirat o primmirada? A – En Marc, que cuida força tots els detalls. B – L’Elisenda, que no s’hi veu gaire. C – En Robert, que s’ho vol fer tot sol.
4- Qui, potser, té llavors? A – La Maria, que té un hort. B – En Benet, que toca en un concert. C – La Fàtima, que organitza curses atlètiques.	8 – Qui és barroer o barroera? A – La Iolanda, que ho té tot brut i deixat. B – En Frederic, que sempre parla del mateix. C – La Sandra, que és molt eficient en les feines.

11. Coses d’aquí, coses d’allà

12. Suggerim diàlegs

22 Com m'agradaria!

4. Som somiatruites?

Com m'agradaria...!	A mi m'encantaria...	Oh, si pogués...!	El somni de la meva vida és...	T'imagines que un dia...?
fer, tenir, veure, sortir, visitar, pujar, viure, aprendre, tenir, anar, viatjar, conèixer...				

5. Donem voltes als nostres somnis

anar a la Lluna	fer un creuer	recórrer a peu un país	volar en aeroplà
conèixer el fons marí	fer allò que m'agrada	fer una pel·lícula	tenir un hort
saber tocar un instrument	tenir un jardí	aprendre tres idiomes	fer la volta al món

- Quan ho faríeu? Amb qui? Quins passos faríeu per aconseguir-ho? Quines satisfaccions us donaria?

6. No deixem mai de somiar

La casa que vull

La casa que vull,
que la mar la vegi
i uns arbres amb fruit
que me la festegin.

Per si em cal repòs
que la lluna hi vingui;
i quan surti el sol
que el bon dia em digui.

Joan Salvat-Papasseit (fragment)

Viatjar

Tanca els ulls i pensa-hi: quatre coses d'equipatge, agafem-nos les mans i comencem a caminar. Perquè els viatges es fan viatjant, ja ho saps.

Veurem mil meravelles, entre mars, rius i llacs; platges, muntanyes i valls, ciutats i països sencers, però sense deixar de saber que la meravella més gran és estar junts.

I així, a poc a poc, anirem construint el nostre primer viatge, però no pas l'últim. Hi tornarem, perquè un cop s'ha tastat la mel, no se'n pot oblidar el sabor.

7. Siguem realistes i exigim l'impossible

"Si no hi ha utopies, no hi ha futures realitats."

"El que sembla impossible només triga una mica més."

"L'únic impossible és allò que no intentes fer."

"Els utòpics són somiadors que no toquen de peus a terra."

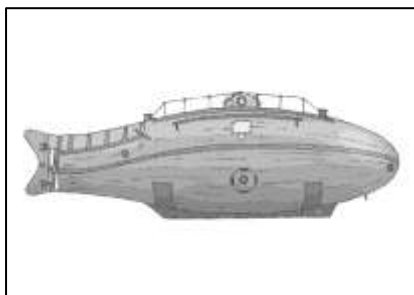
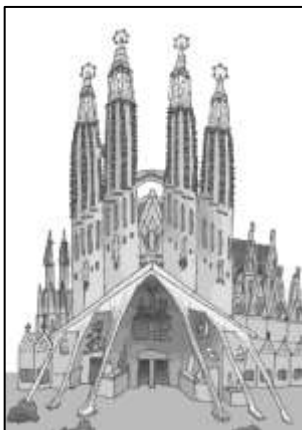
8. En parlem?

- Teniu costum de provar sort comprant números de loteria?
- Us agrada somiar quan heu comprat un número de loteria amb premis importants?
- Heu tingut a la vida alguna il·lusió que hàgiu fet realitat a base de molta constància? Ens l'expliqueu?
- Sou persones a qui agrada somiar i imaginar situacions felices, encara que siguin irreals? O potser sou persones força realistes que ho considereu una pèrdua de temps?
- Quines pel·lícules us estimeu més de veure: les imaginatives o les realistes?
- Havíeu explicat contes als vostres fills quan eren petits? Us en va explicar a vosaltres a la infància?
- Us fa il·lusió celebrar aniversaris familiars o d'amics? N'heu preparat algun darrerament? Com va anar?
- Col·laboreu o heu col·laborat amb alguna associació destinada a una finalitat solidària per contribuir a aconseguir coses importants que encara no són realitat?

9. Quins dels tres?

1 – Qui és somiatruïtes? A – En Ton, que sempre té força son. B – La Laia, que pensa en coses impossibles. C – En Pep, que pinta quadres originals.	5 – Qui és lletraferit o lletraferida? A – En Quim: li agrada molt llegir. B – L'Anna: li costa molt escriure. C – En Roc: fa faltes quan escriu.
2 – Qui és un o una bufanúvols? A – En Joan, que és molt inconstant. B – La Cinta, que posa poca atenció. C – La Pilar, que és molt creguda.	6 – Qui és pàmfil o pàmfila? A – La Carla: és lenta fent les coses. B – En Pau: es queixa per no res. C – La Flor: és molt pessimista.
3 – Qui és pocapena? A – En Marc, que és un desvergonyit. B – La Sònia, que és molt tímida. C – L'Ot, que és molt pobre.	7 – Qui és primmirat o primmirada? A – En Cesc, que és curt de vista. B – La Gina, que és guenya. C – En Xavier, que controla els detalls.
4 – Qui està bocabadat o bocabadada? A – La Fina, que fa un badall. B – En Jordi, que ha quedat molt sorprès. C – La Sara, que escolta amb atenció.	8 – Qui és entremaliat o entremaliada? A – La Paula, que ha patit una estafa. B – En Pau, que fa maleses amb gràcia. C – L'Úrsula, que és una mentidera.

10. Coses d'aquí, coses d'allà

11. Suggerim diàlegs

23 Què m'aconselles?

3. Quin és el teu consell?

Podries...	Crec que hauries de...	El millor que pots fer és...
Jo, de tu...	Jo, en el teu cas...	T'aconello que...

1. Em trobo sovint amb un veí davant dels contenidors. Veig que sempre llença els plàstics i els papers al contenidor de matèria orgànica. No sé si dir-li alguna cosa.

2. Demà marxo amb la família quinze dies de vacances. Tinc cinc o sis testos de flors al balcó. Cada estiu se'm moren. No sé com fer-ho perquè no passi.

3. Ahir tenia la bici aparcada al carrer i avui m'he trobat sense la roda de davant. Què puc fer perquè no me la robin?

4. De vegades em trobo persones a l'autobús o al metro i crec que les conec però no n'estic del tot segura i no sé què he de fer. Tu què faries, en aquests casos?

5. M'han reparat una avaria del cotxe que m'ha costat 200 euros. El mecànic m'ha preguntat si la volia pagar amb IVA o sense. Tu què hauries fet, en el meu cas?

6. Demà tinc una entrevista per canviar de feina. És dins de l'horari de feina i no vull que sàpiguen que vull marxar. Com ho faré per aconseguir anar-hi i que a la feina no sàpiguen on vaig?

5. Cagadubtes

No sé si banyar-me o no després de dinar. Ha passat una hora.	Avui a la nit fan una pel·lícula de terror. Dubto de mirar-la perquè no sé si després podré dormir.	Fa estona que parlo amb una persona gran que m'han presentat. No sé si tractar-la de tu o de vostè.
Tinc la parella de viatge; una persona força amiga de l'altre sexe, que és de pas a la ciutat, em demana si pot passar la nit a casa. Li dic que sí?	Ens han regalat un cap de setmana en un hotel. Podem escollir entre mar i alta muntanya. És estiu i tenim dubtes.	Estic fent reformes a casa. No sé si a la cambra de bany hi posaré una dutxa o una banyera.

6. Som com som, però...

Soc una persona...

mandrosa	ensopida	hiperactiva	pessimista	distreta	indecisa
enamoradoissa	il·lusionada	tímida	orgullosa	callada	emotiva

7. Consells bojos

Tinc molta i molta calor.	M'han robat la cartera.
Fa dos dies que no dormo.	M'han posat una multa per excés de velocitat.
Una amiga m'ha convidat a sopar.	M'he tacat els pantalons en una festa de compromís.
Tinc un avorriment que no me'l trec de sobre.	Em fa molt de mal l'esquena.
Soc al carrer i no trobo les claus de casa.	M'he quedat sense benzina a la carretera.
M'han tocat cent mil euros a la loteria.	Demà tinc una entrevista de feina.

8. Què m'aconsella, vostè?

1. Si em podeu ajudar, us ho agrairé. Soc una bona estudiant però els meus pares m'exigeixen massa, em treuen el mòbil durant la setmana perquè faci els deures i no em distregui. No suporto que em controlin d'aquesta manera. Intento explicar que el mòbil és important per a mi però no em fan cas. Em podeu aconsellar?

2. Fa dies que m'agradaria fer rugbi, ja fa temps que m'agrada, però a casa no em deixen. Bé, al meu pare sí que li agrada la idea, però a la meva mare no, perquè diu que serà un caprici que durarà poc. Què puc fer?

3. Sempre he sigut un noi gras i no em fa vergonya, però he començat a fer exercici i a córrer i crec que em convindria aprimar-me. El cas és que a casa es menja molt malament, arrebossats i fregits, i jo crec que si prengués el menjar a la planxa i amanides m'aniria millor. Què faig?

4. El cas és que encara tinc polls de tant en tant. Em preocupa perquè no tinc cap germà petit que me'ls pugui encomanar. He provat alguns xampús de farmàcia i no he aconseguit no agafar-ne. Em donareu algun consell?

5. Soc una mare jove i moderna i voldria que la meva filla, que ha de néixer, pogués portar arracades perquè a mi m'agraden molt. Però dubto si fer-li els forats quan neixi perquè així ja els tindrà o esperar que ella ho demani quan sigui més gran. Què m'aconsellu?

9. En parlem?

- Com deixeu la casa o el pis quan us n'absenteu uns dies? Penseu en l'aigua, el gas, les finestres, les plantes... Doneu-nos consells sobre això.
- Què prepareu abans d'anar al poliesportiu a fer exercici físic i nedar a la piscina? Doneu-nos consells sobre això.
- Què prepareu abans d'anar amb la família a la platja? Doneu-nos consells sobre això.
- Què prepareu abans de fer una sortida de cap de setmana? Doneu-nos consells sobre això.
- Què feu amb la roba de vestir quan acaba una temporada? Doneu-nos consells sobre això.
- Què feu per fer recollida selectiva de brossa i residus domèstics? Doneu-nos consells sobre això.
- Què feu per estalviar aigua a casa i no malgastar energia? Doneu-nos consells sobre això.

12. Quin dels tres?

1 – Qui diu una enganyifa? A. En Pep, que explica un conte. B. La Neus, que explica un acudit. C. En Ramon, que menteix.	5 – Qui és franc o franca? A. La Rut, que dubta. B. En Ton, que diu la veritat. C. La Joana, és molt incrèdula.
2 – Qui pot ser jutge o jutgessa? A. La Fàtima, que ha estudiat dret. B. En Guim, que ha estudiat economia. C. La Rosa, que ha estudiat psicologia.	6 – Qui aprofita alguna cosa? A. En Gabriel, que perd el temps. B. L'Elisabet, que compra a les rebaixes. C. En Jordi, que guanya un concurs.
3 – Qui és cagadubtes? A. En Biel, que enganya la gent. B. La Carla, que tarda a decidir-se. C. En Celoni, que va brut i deixat.	7 – Qui pot parlar d'un full? A. L'Anna, que ensenya la fulla d'un arbre. B. En Pol, que vol un paper per escriure. C. La Mireia, que juga a cartes.
4 – Qui ensarrona? A. La Marta, que escriu una novel·la. B. En Benet, que posa ordre a la casa. C. La Sònia, que enganya la seva mare.	8 – Qui xiuxiueja? A. La Camila, que parla a l'orella i en veu baixa. B. En Roc, que pronuncia malament les essos. C. La Xènia, que critica el que fa la veïna.

13. Coses d'aquí, coses d'allà

14. Suggerim diàlegs

24 Vigila

3. Anar de poc

Perills

la barbacoa	els bolets	els petards	el terra mullat	els productes de neteja
els vidres trencats	les tisores	les medecines	els fogons encesos	els excrements de gos
els ganivets	el mar	els insecticides	la piscina	les instal·lacions elèctriques
la carretera	les serres	les escales manuals	les joguines	les bosses de plàstic

Accidents

caure	intoxicar-se	cremar-se	tallar-se	ofegar-se
relliscar	ennuegar-se	ser atropellat	infectar-se	punxar-se
embrutar-se	empassar	ensopegar	topar	enrampar-se

4. És millor prevenir

A	A casa	cuina, bany, menjador, balcó, lavabo, instal·lacions elèctriques, productes...
B	Al carrer	voreres, passos de vianants, circulació de bicicletes, motos i cotxes...
C	A la natura	la platja, el mar, el bosc, el riu, la neu, la pluja, els animals, les ortigues...

5. Tothom té coses a dir

Carta al director del diari

"Ja hi som! Ha arribat la primavera i els caps de setmana el país s'omple de **bicicletes**. Em refereixo principalment al trànsit de bicicletes pels carrers de les poblacions i per les carreteres de Catalunya. Sovint els ciclistes es creuen els reis del carrer, van en grup ocupant tota l'amplada de la via i tu darrere amb paciència, per descomptat. O se't posen a circular per la vorera. No tinc res contra les bicicletes, però crec que tots hem de respectar els senyals i actuar amb responsabilitat a la **via pública**, que és de tots."

[Pere Mateu]

Exemple de consell per als ciclistes: complir les normes de circulació dels vehicles, perquè la bicicleta n'és un.

Exemple de consell per als vianants: mirar a banda i banda abans de creuar un carrer.

9. En parlem?

- Què aconselleu d'instal·lar o fer a casa per mitigar la calor i el fred intensos sense excedir-nos en el consum d'energia?
- Dins de casa, en quines estances hauríem d'evitar de posar-hi plantes o flors? Per quin motiu?
- Quines precaucions cal tenir per no destorbar els veïns amb els nostres sorolls? A partir de quina hora s'ha de fer silenci?
- Hi ha persones que pateixen perquè els fan pudor els peus. Hi ha persones que, quan suen, de seguida emanen males olors... Tenen remei, aquestes situacions?
- Quines precaucions cal prendre per evitar el mareig en viatges amb cotxe, avió, vaixell, etc.?
- Com us ho feu per evitar les molèsties causades per bestioles com ara mosquits, mosques, abelles, formigues i escarabats?
- Què s'ha de fer per evitar la presència de pugó, formigues o cucs a les nostres plantes i flors?
- Quins consells ens doneu per estalviar aigua a casa? Penseu en el rentavaixelles, la rentadora, el bany, la cuina, les plantes, la neteja... I per estalviar energia? Penseu en l'aire condicionat, la calefacció, els aparells elèctrics, l'aïllament tèrmic...

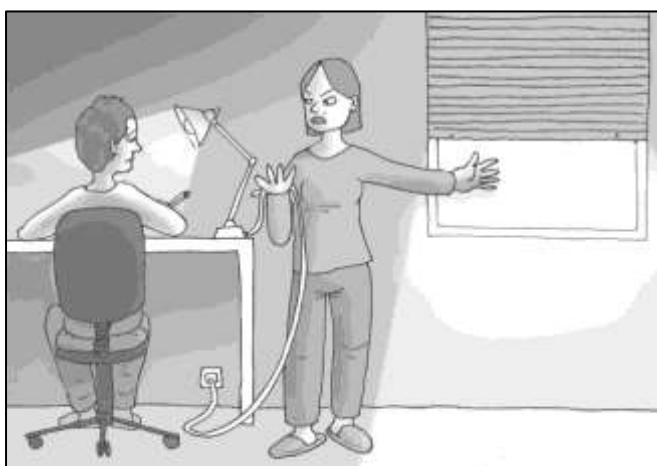
10. Quin dels tres?

1 – Qui té un ensurt? A. En Damià, que s'espanta. B. La Soledat, que esternuda. C. En Ricard, que porta paraigua.	5 – Qui rellisca? A. La Matilde, que escombra el pati. B. La Remei, que cau perquè hi ha glaç. C. L'Hèctor, que es riu del seu germà.
2- Qui parla de verí? A. La Camila, que parla d'un vent molt fort. B. En Guim, que parla d'un producte nociu. C. La Roser, que parla d'un fet sorprenent.	6 – Qui ha tingut una topada? A. En Sergi, que s'ha cremat un dit. B. L'Elena, que ha xocat contra un fanal. C. En Jaume, que ha rebut una bufetada.
3- Qui, potser, veurà llampecs? A. En Bernat, que és al terrat i fa núvol. B. La Clara, que contempla l'estelada. C. En Jaume, que és a la sauna.	7 – Qui pot parlar de gebre? A. La Nora, que neteja un ferro rovellat. B. L'Anna, que mira un jardí emblanquinat. C. En Pol, que mira una tempesta .
4- Qui es pot fer un tall? A. La Mar, que utilitza una escombra. B. En Blai, que fa servir un martell. C. La Sara, que manipula un ganivet.	8 – Qui podria prendre un xarop? A. La Cèlia, que té gana. B. En Roc, que té set. C. La Txell, que té un refredat.

11. Coses d'aquí, coses d'allà

12. Suggerim diàlegs

Punts d'atenció

Vet aquí una quarantena d'aspectes sobre els quals convé fixar-se per iniciar-se bé en la parla del català.

Llegiu-ne un i decidiu si ho feu servir amb facilitat o no. Si ja el domineu, marqueu un senyal ✓ a dins del quadre; si no és així, torneu-hi una altra vegada al cap d'un temps. Us adonareu que, xerrant, xerrant, arribareu a dominar-les totes.

m'agrada / m'encanta

☐

Ho fem servir si volem expressar que una cosa o una acció ens agrada. **A mi no m'agrada** la xocolata. **A mi m'encanta** fer excursions. **A mi m'agraden** els dies de festa. **A mi m'encanten** les pel·lícules de por.

odio / detesto / no aguanto

☐

Ho fem servir si volem expressar que una cosa o una acció no ens agrada gens o la considerem inadmissible. **Jo odio** els mosquits i per això **no m'agrada** anar de càmping. **Detesto** les mentides i **no aguanto** els que les diuen.

m'impresiona / em molesta / m'empipa

☐

Ho fem servir si volem expressar que una acció o una cosa ens produeix una sensació de refús. Diem **m'impresiona** quan una cosa afecta el nostre ànim; diem **em molesta** quan ens destorba, i **m'empipa**, quan ens posa de mal humor. **A mi m'impresiona** la sang. **A mi em molesten** els sorolls quan estudio. **A mi m'empipa** el retard dels autobusos.

moltíssim / molt / bastant, força / una mica, no gaire / gens

☐

Ho fem servir si volem detallar la magnitud d'una sensació o la intensitat d'una acció. **M'agrada moltíssim** esquiar. **Em molesta molt** el vent. **De pa, en menjo bastant**. **Estic força** satisfet. **Dormo poc** a les nits. **Em pica una mica** el nas. **No tinc gaire** calor. **No bec gens** d'alcohol.

prefereixo / m'estimo més

☐

Ho fem servir si volem expressar la preferència entre diverses coses o accions. **Entre la calor i el fred, jo prefereixo** el fred. **Jo m'estimo més** anar a dormir tard i no llevar-me tan d'hora.

em fa pena / em fa vergonya / em fa ràbia

☐

Si volem expressar una sensació determinada, podem fer servir el verb **fer** seguit del nom de la sensació. **Em fa pena** veure plorar algú. **Em fa vergonya** parlar en públic. **Em fa ràbia** veure injustícies. **Em fan por** els llamps. **Em fan llàstima** els gossos abandonats. **Em fa gràcia** escoltar acudits. **Em fa angúnia** tocar una serp. **Em fa mandra** fer feines llargues.

tant me fa / no em fa res / no m'importa / m'és igual

☐

Ho fem servir si volem expressar indiferència davant d'una proposta o davant d'un fet que pugui afectar-nos. **Tant me fa** que faci sol o que no en faci. **A mi no em fa res** menjar pa sec. **No m'importa** el que fan els altres. **Tot això que dius m'és igual**, no m'afecta.

sempre / sovint / de vegades, de tant en tant / mai

☐

Ho fem servir si volem indicar la freqüència amb què succeeix un fet. **Sempre** dius el mateix! Plou **sovint** en aquest país. **De vegades** m'equivoco. No ho faré **mai** més.

cada... dia / dia sí, dia no / un cop a... l'any

☐

Ho fem servir si volem indicar el ritme amb què es duu a terme una acció. Nosaltres esmorzem **junts cada dissabte**. La Maria va a fer piscina **dia sí, dia no**. L'impost de circulació m'arriba **un cop a l'any**.

tinc / tens / té / tenim / teniu / tenen

☐

Ho fem servir si volem exterioritzar sensacions o dir que disposem d'una cosa. En aquesta hora nosaltres ja **tenim** son. **Tinc** una casa a la costa. **Tens** hora? Si **teniu** gana, feu-vos un entrepà. La Núria **té** fama de bona escriptora. Els veïns no **tenen** aire condicionat.

estic / estàs / està / estem / esteu / estan

☐

Ho fem servir si volem manifestar un estat d'ànim o descriure una qualitat o acció transitòria. Els frens **estan** gastats. La Sara **està** contenta amb la feina. Com **estàs**? Si esteu cansats, reposeu. **Etic** fent un dibuix. Els veïns no **estan** assabentats d'això.

tinc costum de... / acostumo a... / estic acostumat a...

☐

Ho fem servir si volem donar a conèixer els nostres usos i accions habituals. Al vespre **acostumo** a fer una passejada. Nosaltres **tenim costum de** comprar el pa en aquest forn. El meu fill petit no **està acostumat a** menjar verdura.

entesos / sí, és clar / d'acord

☐

Ho fem servir si volem expressar comprensió i conformitat amb allò que es diu.

—Demà podríem sortir més d'hora. —**Entesos**. / —Avui és dijous i tornaré més tard de la feina. —**Sí, és clar**. / —No cal que reguem les flors. Ha plogut una mica. —**D'acord**.

I tant! / Només faltaria! / Amb molt de gust

☐

Ho fem servir si volem acceptar una proposta. —Voldràs ballar amb mi? —**I tant!** / —Vindràs amb nosaltres a la festa? —**Només faltaria!** / —M'acompanyes? —**Amb molt de gust.**

Què dius, ara! / Vols dir? / Ho dius de veritat?

☐

Ho fem servir si volem manifestar sorpresa o estranyesa davant d'una afirmació. —*Jo he pujat vint-i-cinc vegades al pic del Montblanc.* —**Què dius, ara!** / —*Jo sé de bona tinta que els dolços no engreixen.* —**Vols dir?** / —*Una veïna meva va tenir un fill als cinquanta anys.* — **Ho dius de veritat?**

De cap manera / I un be negre! / Ni t'ho pensis

☐

Ho fem servir si volem manifestar desacord. —*T'acompanyo a París si em pagues el viatge. D'acord?* —**De cap manera.** / —*Em deixes la targeta de crèdit uns dies? Ja te la tornaré.* —**I un be negre!** / —*Tu seràs sempre l'encarregada de la neteja de la casa.* —**Ni t'ho pensis.**

soc / ets / és / som / sou / són

☐

Ho fem servir si volem definir una persona o alguna altra realitat, o descriure'n qualitats permanents. Nosaltres **som** germans. El dissabte **és** un bon dia. **Ets** molt amable. Vosaltres **sou** de la família. Elles no **són** d'aquí. Jo **soc** sempre el darrer a

a dalt / al mig / a baix

☐

Si volem assenyalar la posició vertical i genèrica d'un element en l'espai podem fer els termes (a) dalt, al mig, (a) baix. En un castell, **a dalt** hi ha el pom de dalt; **al mig**, el tronc, i **a baix**, la pinya.

davant / darrere

☐

Si volem referir-nos a la posició frontal d'un element en l'espai, podem fer servir els termes (al) davant, (al) darrere. Els futbolistes davanter són els que juguen **davant**, i els defenses, **darrere**.

dins / fora

☐

Si volem assenyalar la posició interior o exterior d'un element en l'espai podem fer servir els termes (a) dins, (a) fora. Nosaltres érem **a dins** i no ens vam mullar, però els que eren **a fora**, sí, i molt.

enmig / al voltant

☐

Si volem referir-nos a la posició central o envoltant d'un element, podem fer servir els termes **enmig** o **al voltant**, respectivament. *A en Jordi li agrada ser **enmig** de tots; li encanta tenir gent **al voltant**.*

endavant / endarrere o enrere

☐

Si volem indicar l'avançament o el retrocés d'una cosa, podem fer servir els termes **endavant** i **endarrere** o **enrere**, respectivament. *Nois! Som-hi! Ni un pas **enrere**! El món és dels valents. Seguim **endavant**.*

amunt / avall

☐

Si volem referir-nos al moviment vertical, podem usar els termes **amunt** o **avall**. *El vaixell és un vehicle que pot anar endavant, però mai **amunt**. Malament rai, si un dia anés **avall**...*

sobre o damunt / sota

☐

Si volem assenyalar la posició superior o inferior d'un element respecte d'un altre, podem usar els termes (a) **sobre** o **(al) damunt**, **(a) sota**, respectivament. *Al pis de **sobre** hi viuen dues germanes solteres. Posa-ho **damunt** la taula. Quan fa tanta calor faig la migdiada **sota** d'aquella alzina.*

vaig caure / vas marxar / va tornar / vam viure / vau sortir / van córrer

☐

Si volem explicar fets puntuals ocorreguts abans del present, fem servir el temps perfect perifràstic. *Jo **vaig anar** al teatre. Tu **vas arribar** a l'hora. Va **venir** tothom. Nosaltres **vam fer** tard. Vau **poder** entrar, vosaltres? Ells **van seure** davant.*

he vist / has fet / ha dit / hem après / heu perdut / han sortit

☐

Si volem explicar fets puntuals passats, però ocorreguts dins del temps present, fem servir el pretèrit indefinit. *Jo **he vist** els nuvis aquest matí. Tu **has pogut** quedar-te. No **ha plogut**, aquesta setmana, Nosaltres ho **hem après**. Vosaltres **heu perdut**. Ells ho **han resolt**.*

portava / tenia / feia

☐

Si volem indicar que una acció del passat no és puntual sinó contínua en el temps, fem servir el pretèrit imperfecte d'indicatiu. *De petita, no m'**agradava** la verdura. La meva àvia **vivia** aquí. Això no s'**ho creia** ningú. Ella, de jove, **feia** escalada.*

vindré / aniràs / voldrà / podrem / fareu / sabran

☐

Si volem parlar de coses que succeiran, fem servir el temps de futur. Demà **vindré** a veure-us. On **aniràs** de vacances? Qui **voldrà** acompanyar-nos? Aviat **podrem** sortir. Què **fareu** aquest diumenge? Només ho **sabran** els amics.

de bon matí / a migdia / cap al tard / a la nit / a la matinada

☐

Si volem referir-nos a moments poc precisos del dia, podem usar alguna d'aquestes expressions, segons el moment. Vam sortir **de bon matí** (6-7h). Esmorzarem **a mig matí** (10-11h). Fem petar la xerrada **a migdia**, havent dinat (12-15). Passegem **cap al tard** (19-20h) Va arribar passada la **mitjanit** (0-1h). Ens llevarem **a la matinada** (4-6h).

abans-d'ahir / ahir / avui / demà / demà passat / d'avui en vuit

☐

Si volem referir-nos a dies pròxims a l'actual, podem fer servir algun d'aquests adverbis temporals. **Abans-d'ahir** plovia, **ahir** nevava, **avui** fa sol i diuen que **demà** i **demà passat** tornarà a ploure.

has de fer / cal que facis

☐

Si volem instruir algú sobre una acció obligatòria o indispensable, podem fer servir un dels inicis de frase. **Has de tenir paciència. Cal que tinguis paciència. Ha de desfogar-se. Cal que es desfogui. Hem d'anar-hi. Cal que hi anem. He de descansar. Cal que descansi.**

cap (ni un)

☐

Si volem indicar la quantitat nul·la de coses que es poden comptar, fem servir l'adjectiu o pronom **cap**. No em facis **cap** regal, el dia del meu aniversari. Ho sento, no tinc pinyes; ja no me'n queda **cap**.

gens (ni una mica) / gens de

☐

Si volem indicar la mesura nul·la de coses que no són comptables, fem servir l'adverbi **gens (de)**. No em fa **gens de** por. No ha plogut **gens**. Avui no fa **gens de** fred.

res (ni això, ni allò)

☐

Si volem indicar la carència absoluta de coses, idees o d'accions, fem servir el pronom **res**. *No hi ha **res** a dir. He obert la nevera i veig que no hi ha **res**. No faré **res** més.*

cap, gens (de), res

☐

Si volem distingir els termes **cap**, **gens** i **res** entre si, podem estar atents a allò que és absent i fer servir **cap** per a elements comptables, **gens (de)** per als no comptables i **res** per indicar absència absoluta. *No recordo **cap** any tan dolent com aquest: no ha plogut **gens** i no collirem **res**. Ni m'has fet **cap** petó, ni escoltes **res** del que et dic. No estàs **gens** fi, avui, Joan!*

mai / sempre

☐

Si volem indicar nul·litat o totalitat de moments temporals, podem fer servir els adverbis **mai** o **sempre**, respectivament. *És molt egoista: **sempre** et reclamarà alguna cosa, però **mai** no et donarà res.*

enlloc / (a) tot arreu

☐

Si volem indicar nul·litat o totalitat de llocs, podem fer servir els adverbis **enlloc** o **(a) tot arreu**, respectivament. *Aquí, per **tot arreu** hi ha burilles a terra. Allà, no n'hi veuràs **enlloc**.*

ningú / cap home / cap dona

☐

Si volem indicar l'absència de persones en general, fem servir el pronom **ningú**. Si volem indicar la mateixa absència, però referida a un tipus específic de persones, fem servir l'adjectiu **cap**. *En aquell moment, al garatge no hi havia **ningú**. En aquell moment, al garatge no hi havia **cap** home ni **cap** dona.*

ningú / enlloc / mai / res / gens / cap

☐

Si volem donar una resposta del tot excloent sobre persones, llocs, temps, accions o coses, podem fer servir algun dels termes següents: **ningú**, **enlloc**, **mai**, **res**, **gens** o **cap**, segons correspongui. *Qui hi ha? **Ningú**. / On vas? **Enlloc**. / Quan hi aniràs? **Mai**. / Què vols? **Res**. / T'agrada gaire? No. **Gens**. / Quants en vols? **Cap**.*

tens tota la raó / conforme / estic d'acord amb tu

☐

Si volem expressar conformitat respecte d'unes afirmacions i fer-ho en un to formal, podem fer servir alguna d'aquestes fórmules, entre d'altres. *Ho he fet per ser coherent amb el que penso. —No hi tinc **res** a dir. / Aquests fets els hauríem de denunciar sempre. —Tens **tota la raó**.*

no hi estic d'acord / això no em convenç / no penso igual

Si volem expressar disconformitat respecte d'unes afirmacions i fer-ho en un to formal, podem fer servir alguna d'aquestes fórmules. *Fer esport de competició és d'allò més sa. —No hi estic d'acord. / A la vida, el més important i decisiu és tenir sort. —Jo no penso igual.*

Material complementari

— Endevinalles modernes

1. Quina és aquella coseta que llepes sense immutar-te encara que tinguis clar que ja l'ha llepat un altre?	2. Per servir-me de suport ferma i segura em sostens, tant si pujo a poc a poc com si baixo tot corrents.	3. Algú li emplena la boca de noves sovint estranyes fins que tu les hi reculls descobrint-li les entranyes.
4. Ella t'alegra amb mil sons i et va parlant amb mil veus. No necessites mirar-la perquè t'acompanya arreu.	5. Ens estalvia fer esforços si li pitgem un botó, però ens fa passar una estona dins de la seva presó.	6. En quin lloc podem, alhora, ser a casa i al carrer, prendre l'aire i, si convé, esbrinar què passa a fora?
7. Soc ben bé una talaia per a qualsevol veí. Pugeu, veniu a mirar el món que es veu des d'aquí.	8. Cada matí el preparo ben calent i estimulant per poder entomar el dia que m'espera per davant.	9. Fet de roba o de paper, net, plegat i ben posat, és a punt per embrutar-lo si tens els llavis tacats.
10. Les que jo tinc són ben meves. No me les demanis pas, no sigui cas que et maregis o agafis mal de cap.	11. El de dalt ens atura, el de baix ens convida i el del mig ens alerta per salvar-nos la vida.	12. És una creu per als lladres i t'estalvia els ensurts. És amb tu i, quan li ho manes, entra, encaixa, gira i surt.
13. He nascut per no estar quiet i seguir-te arreu on vas. Vull que em miris, que m'escoltis i em grapegis, si és el cas.	14. Sense elles trobo que puc tocar més de peus a terra; amb elles, però, m'allibero de pols, brutícia i mullena.	15. La que duu punxons al cap, el que lluu un cos primet i la panxuda del grup són a punt per al banquet.
16. La calor del sol l'enfila i el fred de la nit l'arronsa. Al matí, la gent se'l mira per triar la millor roba.	17. Lloc de pas provisional nit i dia ple de gent. Aquests venen d'allà dalt i aquells ja hi voldrien ser.	18. Porta noves i emocions, però si te'l mires massa et prendrà un temps preciós per xerrar amb els de casa.
19. Som de fil i som parella, però dins i fora de casa anem sempre separats caminant arran de terra.	20. Dues cames sense peus que agafes fort amb els braços quan les teves et fan figa i no vols caure de nassos.	21. Són de llana, seda o pell, ben iguals i diferents, t'abriguen si el fred es viu, i engavanyen quan escrius.
22. Soc artista cec i mut, prim de cos i cabells llargs. Segons és la mà que em guia puc fer nyaps o peces d'art.	23. De bon matí et rodejo i et lligo el cos ben travat perquè d'aquesta manera et moguis amb llibertat.	24. Petits, bonics i rodons treballen arreglats perquè anem tots ben mudats i evitem indiscrecions.

25. Tenen pont i tenen planta, són inodors o pudents, i si et mous d'un lloc a l'altre, van treballant de valent.	26. Valents i ben equipats amb cordes i mosquetons, s'enfilen com uns isards fins al capdamunt de tot.	27. Cru, et refresca a l'estiu; fregit, enriqueix les carns, i refregat sobre el pa fa més bons els entrepans.
28. Madurem per primavera d'un color vermell, massís. Fem patxoca a la fruitera i al capdamunt del pastís.	29. Nu o nua la trepitges perquè et digui la veritat; així saps si ho has fet bé o si has de fer bondat.	30. Ens suportes de per vida, més que de dia, de nit. Damunt teu hi podem viure somniais, amors i neguits.
31. La salten els nens al pati, l'usen els escaladors i la donem a un xerraire perquè parli pel broc gros.	32. Hi van els nens al matí amb motxilla i entrepà i en tornen un xic més llestos cap a l'hora de berenar.	33. Hi vas per fer companyia a qui ha perdut algú i un dia vindran amics que t'hi portaran a tu.
34. Un dia corro per ser-hi perquè no em trobo prou bé, però un cop dins i ben atès friso per tornar al carrer.	35. On trobaràs gent valenta, equipada i amatent per lluitar contra els embats d'aigua, terra, foc o vent?	36. Recloses i presoneres o lliures enmig del prat, cada matí ens alimenten amb el beure més preuat.
37. El planten homes i dones, l'encercla gent amatent, l'aixequen joves forçuts i el signen vailets valents.	38. Som gent ben organitzada que sortim cada matí per endur-nos els queviures que collim del teu jardí.	39. Ara s'ha aturat en l'aire per rescatar un muntanyenc i ara marxa esperitat per no perdre ni un moment.
40. Com hi patim quan s'enfila com un isard, penya amunt! I quin esclat d'alegria quan corona el bell conjunt!	41. Hi ha un líquid d'or a taula, extret d'arbres centenaris, que rega i dona bon gust als àpats mediterranis.	42. Quina és aquella hortalissa que agrada tant als conills i que augura bona vista a qui en mengi a desdir?

— Endevinalles de tota la vida

43. Quin és l'home al qual totes les medecines fan viure	44. Qui és qui menja a mercè de les dents dels altres	45. Faig de savi i de talòs, faig de vidu i de promès, faig de ric i de pagès, ploro i canto com si res, faig de tot i no soc res
46. No té res, però li agrada tenir tot el que no és seu. És enginyós, llest, molt hàbil i s'amaga si algú el veu	47. Em llevo amb el sol perquè soc matinador: el meu cant als quatre vents és el millor despertador	48. Soc llardós, no gaire net, I de mi tot s'aprofita, De pernil, xoriço i fuet ningú mai no se n'atipa.

49. M'agrada molt la mullena i, en néixer, em diuen capgròs, Canto a la lluna plena amb veu ronca quan és fosc.	50. Dins la meva capçada hi ha ocells que fan el niu, i si t'ajaus a sota meu no tindràs calor a l'estiu.	51. Si te m'acostes, jo t'escalfo i a les fosques faig claror, però també soc perillós si no tens prou precaució.
52. Soc un tronc ben especial que m'has de cuidar molt bé i si em piques amb un pal un regal et cagaré.	53. L'home del temps m'anuncia, rego jardins i conreus, si vinc, calça't botes d'aigua, o et mullaràs els peus.	54. Les persones ens regalen per mostrar els seus sentiments, donem nom a moltes noies, i som el millor guarniment.
55. Vaig sempre de viatge sense maleta ni bastó. Hi ha dies que semblo un formatge i d'altres una tallada de meló.	56. Si després d'un bon ruixat el sol es posa a brillar, tingues el cap enlairat per poder-me contemplar	57. Tremolo i no és pas de fred, M'adornen amb sucre cremat, Als llaminers entusiasmo I a les postres soc menjat

— Acudits per riure

– Posi'm unes olives mentre espero unes amigues. – Blanques o negres? – Perdoni, vostè no n'ha de fer res de com són les amigues.	– Vam anar al cine jo i la Carme. – Deus voler dir la Carme i jo. – La Carme i tu?
– Mare, a l'escola em diuen que soc distret. – No soc la teva mare, noi: tu vius al pis de sobre.	– Cambrer, té alguna cosa freda? – Si, els peus.
Una mestra li diu a un nen: – Conjuga el present del verb caminar. – Jo camino..., tu camines..., ell camina, ... – Més de pressa! – Jo corro, tu corres, ell corre ...	Un lladre entra en una casa, es troba l'amo que li diu: – Què hi fa vostè, aquí? – Busco diners. – Ah, doncs esperi's un moment i els buscarem tots dos.
– Mare, els gats poden utilitzar un ordinador? – No, filla, no veus que es menjarien els ratolins?	– Els porcs mengen sucre? – Oh, i tant, home, com creus que es fa el pernil dolç si no?
– És un edifici de tres plantes. – Doncs per ser una jardineria trobo que en té poques.	– -Per què et tapes els ulls quan beus un got de vi? – -Perquè el metge m'ha dit que l'alcohol ni veure'l.
El metge pregunta al pacient: – S'ha pres el xarop que li vaig receptar? – Com vol que me'l prengui si a l'ampolla diu: "Manteniu-lo ben tancat".	– Pare, com s'escriu "campana"? – Tal com sona. – Aleshores, escric "ning-nang"?
– Vinc a demanar la mà de la seva filla. – Marina, el de la manicura.	– Que té hora? – Jo no, però el meu rellotge sí.
– Vaig a agafar el tren. – Deus tenir unes mans molt grosses, oi?	– La meva filla va en bicicleta des dels quatre anys. – Caram! Doncs ja deu ser ben lluny...

— Exageracions per explicar

- Era tan, tan, tan previsor que va tenir bessons per tenir un fill de recanvi.
- Era tan, tan, tan xafardera que a més de llegir les cartes dels altres, les contestava.
- Era tan, tan, tan tímid que enviava les propines per correu.
- Era tan, tan, tan calorós l'estiu que les gallines ponien els ous ferrats.
- Era tan, tan, tan lent el carter a repartir les cartes que es convertien en documents històrics.
- Era tan, tan, tan poca la distància entre dues veïnes que, quan una pelava cebes, l'altra plorava.
- Era tan, tan, tan sec l'estiu que les vaques feien llet en pols.

— Embarbussaments per dir

- Barcelona és bona si la bossa sona. Però, tant si sona com si no sona, Barcelona és bona.
- Els catalans parlant sembla que trenquin nous? Poc que te crec!
- Pere Pau pintor, pinta portes per poc preu.
- En cap cap cap el que cap en aquest cap.
- Plou poc però, per lo poc que plou, plou prou.
- Duc pa sec al sac, m'assec on soc i suco el suc.
- Pere Pau, pintor pastera, pinta portes per poc preu.
- Carrega el carro carreter, que si tu el carregues, jo ja el descarregaré.
- Ferran Ferrer feia fum i foc ferrant ferro fort.
- Setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un penjat. Si el penjat es despengés, es menjaria el fetge dels jutges que l'han jutjat.

— Súmmums per comentar

- Quin és el súmmum d'un assassí? -Matar el temps.
- Quin és el súmmum d'un cuiner? -Ser un somiatruites.
- Quin és el súmmum d'un estudiant? -Fugir d'estudi.
- Quin és el súmmum d'un guàrdia de trànsit? -Tenir malament la circulació (de la sang).
- Quin és el súmmum d'un mariner: tenir un mar de dubtes.
- Quin és el súmmum d'un oftalmòleg? -Fer la vista grossa.
- Quin és el súmmum d'un policia? -Atipar-se com un lladre.
- Quin és el súmmum de Pinotxo? -Quedar-se amb un pam de nas.
- Quin és el súmmum d'un cirurgià? -Tenir-hi la mà trencada.
- Quin és el súmmum d'una persona baixa? -Que li passi tot per alt.

- Quin és el súmmum d'un podòleg? -Buscar els tres peus al gat.
- Quin és el súmmum d'un sabater? -No arribar a la sola de la sabata.
- Quin és el súmmum d'un sastre? -Estirar més el braç que la màniga.
- Quin és el súmmum d'un vidrier? -Bufar i fer ampolles.
- Quin és el súmmum d'un cuiner? -Tenir la paella pel mànec.
- Quin és el súmmum d'un fruiter? -Tocar la pera.
- Quin és el súmmum d'un aviador? -No tocar de peus a terra.
- Quin és el súmmum d'un astronauta? -Estar a la lluna.
- Quin és el súmmum d'en Batman? -Enfilar-se per les parets.
- Quin és el súmmum d'un turista? -Tenir la cara com un mapa.
- Quin és el súmmum d'un agricultor? -Agafar el rave per les fulles.
- Quin és el súmmum d'un metge cardìoleg? -Anar amb el cor a la mà.
- Quin és el súmmum d'un meteoròleg? -Anar a escampar la boira.
- Quin és el súmmum d'un terrissaire? -Anar a pastar fang.
- Quin és el súmmum d'un músic? -Que li vagin al darrera amb un flabiol sonant.
- Quin és el súmmum d'un bon cristià? -Arribar a misses dites.
- Quin és el súmmum d'un mariner? -Tenir bon vent i barca nova.
- Quin és el súmmum d'un peixater? -Tenir peix al cove.
- Quin és el súmmum d'un carnisser? -Lligar els gossos amb llonganisses.
- Quin és el súmmum d'un modista? -Posar fil a l'agulla.
- Quin és el súmmum d'un dentista? -Treure foc pels queixals.

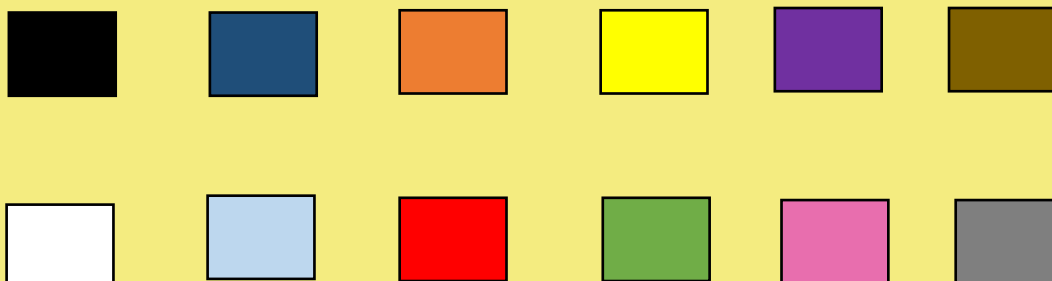
— Refranys, dites i frases fetes per saber-ne

Refranys, dites i frases fetes	Significat
Al malfeiner, cap feina no li va bé.	Quan algú <i>no</i> vol treballar qualsevol excusa és bona.
Aire, sol, all i llimona, poca feina al metge dona.	La millor medecina és menjar bé i fer vida sana.
Cal guardar per demà gana i pa.	Recomana moderació en el menjar.
Menjar molt i pair bé, no pot ser.	Les menjades abundants forcen l'estómac i altres òrgans interns.
Tranquil·litat i bons aliments fan sanes les gents.	Quan es vol demanar calma.
És regla sana, no menjar quan no es té gana.	És un consell de salut.
Qui menja sopes se les pensa totes.	Si estàs ben alimentat pots pensar millor.
El dinar, reposat; el sopar, passejat.	Les menjades fortes tenen una digestió lenta, i a les lleugeres els convé l'exercici suau.
Qui canta a la taula i xiula al llit té l'enteniment petit.	Expressa la necessitat de guardar unes formes en cada moment.
A la taula d'en Bernat, qui no hi és, no és comptat.	Si alguna persona no és al lloc on ha de ser quan es pren una decisió, no es té en compte el seu parer.
No arribar-li a la sola de la sabata.	ser inferior a l'altre.

Estar de mala lluna.	Estar de mal humor.
Ser un tros de pa.	Ser molt bona persona.
Ofegar-se en un got d'aigua.	No saber superar petites dificultats .
Matar el temps.	Deixar passar el temps sense fer res.
Ser somiatruites.	Que s'il·lusiona en coses impossibles.
Fugir d'estudi.	Canviar de conversa per eludir un tema.
Tenir un mar de dubtes.	Dubtar de tot.
Fer la vista grossa.	Dissimular. Deixar passar un fet.
Atipar-se com un lladre.	Menjar molt.
Quedar-se amb un pam de nas.	Expressar la decepció que causa una cosa.
Tenir la mà trencada.	Tenir habilitat o pràctica en alguna cosa.
Estirar més el braç que la màniga.	Fer despeses superiors a les permeses.
Bufar i fer ampolles.	Indica que una cosa és fàcil de fer.
Tenir la paella pel mànec.	Manar. Dominar una situació.
Tocar la pera.	Fer enfadar o empipar alguna persona.
No tocar de peus a terra.	No viure en la realitat.
Estar a la lluna.	No estar atent. Estar despistat.
Enfilar-se per les parets.	Estar molt enfadat.
Deixar la cara com un mapa.	Apallissar.
Agafar el rave per les fulles.	Entendre una cosa pel costat maliciós.
Anar amb el cor a la mà.	Comportar-se, parlar, amb sinceritat.
Anar a pastar fang.	Engegar algú de mala manera.
Anar al darrera amb un flabiol.	Criticar algú sense que això li afecti.
Arribar a misses dites.	Arribar tard.
Bon vent i barca nova.	Acomiadar algú per no tornar-lo a veure.
Ser peix al cove.	Ésser molt fàcil.
Lligar els gossos amb llonganisses.	Gaudir de gran abundància.
Posar fil a l'agulla.	Començar una obra.
Treure foc pels queixals.	Enfadar-se, enutjar-se.

Índex

	Pàg.
Salutació	3
Unitats	4-92
1. Hola, bon dia!	4-6
2. Com estàs?	7-10
3. Com som?	11-15
4. Parents	16-19
5. Explica'ns com és	20-22
6. De quin color el vols?	23-25
7. Què ens posem avui?	26-28
8. Veniu a casa meva	29-32
9. Avui hem fet de tot	33-36
10. Abans i ara	37-39
11. Com passa el temps!	40-43
12. Guaita què va passar!	44-47
13. El meu barri	58-51
14. Quina animalada!	52-55
15. Com un jardí	56-59
16. La natura és vida	60-63
17. L'hort, la granja i el rebost	64-67
18. Què fem per dinar?	68-71
19. De cap a peus	72-74
20. Què et fa mal?	75-78
21. Les nostres aficions	79-82
22. Com m'agradaria!	83-85
23. Què m'aconselles?	86-88
24. Perills	89-92
Punts d'atenció	93-100
Material complementari	101-107

Ho organitza:

Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL)

C/Olzinelles, 118

08014 Barcelona

Tel. 93 415 90 02

www.cal.cat

junts@cal.cat / xerrem@cal.cat

#xerrem_junts

Amb el suport de:

